

Vizeink

2022. I. negyedév

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG

Tartalom

Köszöntő	3
A Lófej-forrás matematikai statisztikai vizsgálata – 3. rész A Lófej-forrás és a csapadék kapcsolatának vizsgálata	4
Beszámoló a Hajózási Szolgálat I. fokú jeges árvíz elleni védekezéséről	8
A legnagyobb összefogás.....	10
Válaszd a vízügyet, az mindig jó ügy! - Pályaorientációs nap Tokajban.....	11
Hódok károkozása a Szerencs-patakon az Igazgatóság működési területén	11
Vízügyi emlékparkot avattak a Víz Világnapján	13
Sajó-folyó sajoszentpéteri szakaszának nagy mennyiségű hulladékszennyezése	14
A Karcsai- és Pácsi-Karcsák vízpótlása	15
Összefoglaló az ÉMVIZIG működési területén 2022. január 08-12. között levonuló árvíz során folytatott árvízvédekezésről	18
2022. I. negyedévi belvízvédekezési tevékenység beszámolója	22
A nagyvízi meder levezető képesség javítása a Sajó és Hernád folyókon a hidak környezetében	24
A selyemkóró okozta vízügyi veszélyforrás és az ellene való védekezés lehetőségei	25
Közfoglalkoztatásunk 10 éve.....	28
A Tokaj Szakaszternökség új szakaszternökének bemutatkozása	35
Évszakos időjárás és vízjárás helyzetjelentés: 2021-2022. TÉL.....	36
Nagycsécs térségében Sajó folyón kialakult szakadópart és mederelfajulás helyreállítása I. rész.	38
A Tokaji Szakaszternökség	43
Növekvő tudás, növekvő érték	44
Humánpolitikai hírek	45
Kitüntetések	46
40 éve „vezető pozícióban”	47
Megjelent a Magyarország kisvízfolyásainak árvizei című kiadvány	48
Megjelent a Vízgazdálkodási nagyműtárgyak, mint a nemzetgazdaság fejlesztésének eszközei címmel Kozák Miklós életműkötetete.....	49
Emlékezünk	50
Víz Világnapra emlékeztünk a 25. alkalommal megrendezett úszóversennyel	51
Az MHT BTSZ 2022. évi Víz Világnapi ünnepi köszöntője	53

Köszöntő

...és ez is elérkezett! Igen tavasz van! Pedig tisztán emlékszem, „csak tegnap” küldtünk egymásnak újévi jókívánságokat.

Elkezdődött egy új év, vége a zord téli hónapoknak, és ismételten a VIZEINK újság legfrissebb számát olvashatjuk,

melynek már megszokott köszöntőjét én írhatom most meg, mint a Hajózási Szolgálat vezetője és ezzel köszöntök minden Kedves Olvasót.

Várakozásokkal teli, vegyes érzelmekkel, vágtunk neki ennek az évnek....vajon meddig tart még a pandémiás időszak....milyen tél elé nézünk még a hátralévő hónapokban....most a szomszédban kialakult feszült helyzet, milyen hatással lesz ránk....hogyan alakul ez az év munkáink szempontjából? Ezen kérdések mindegyikére nem tudjuk még a választ, azt viszont nagyon is tudjuk, hogy – közhellyel élve – „az élet nem áll meg”, és a nehezebb időszakokban is ugyanúgy el kell végeznünk a feladatainkat, amire nem mondhatjuk, hogy unalmas, vagy éppen sablonosak lennének.

Mi is vár ránk ebben az évben? Nagyon sok megoldandó probléma, szűkre szabott határidővel rendelkező feladatok, esetlegesen forráshiány? Igen biztos, hogy mind elő fog fordulni, de ezen akadályok, már annyira megszokottak, hogy fel sem tűnnek. És persze ehhez kell egy olyan csapat is, akik a legnehezebb időszakban is segítik egymást, és közös célért küzdenek. Szerencsésnek mondhatom magam, mert meglátásom szerint sikerült egy ilyen csapatot létrehoznom, egybetartanom. De ha távolabbra tekintek, akkor ez a megállapítás az egész VIZIG személyi állományára is igaz. Kellő elhivatottsággal egy célért dolgozunk, és ha vannak is nézeteltérések, mindenki ennek a nagy családnak a részese.

A tavalyi év során elvégeztük az első teljesen szárazföldi munkáinkat, mely keretében

partvédő műveket, illetve mederkotrás feladatokat hajtottunk végre az Egri -, illetve a Tokaji Szakaszmezőnökség területén. Ebben az évben a kezelésünkben lévő hajópark közel felét szemléltetni kellene a hatóságnál, de tudjuk nagyon jól, hogy ez komoly kihívások elé fogja állítani az egységet. A tavalyi év során nem sikerült megfelelő mértékben kihasználni a TRUXOR munkagép termelékenységéből adódó lehetőségeket az ÉMVIZIG kezelésében lévő csatornák fenntartása szempontjából. Ebben az évben kicsit megfordítva az ügymenetet, felmértük az igényeket, és már a március hónap első napjaitól kezdve üzembe helyeztük az úszómunkagépet. Március hónapban a Tokaji Szakaszmezőnökség területén dolgozunk, április hónapban már költözünk át más egység területére, kijelölt szakaszára. Terveink szerint ebben az évben valamennyi egységnél fogunk nádvághási, csatornatisztítási feladatokat végrehajtani. Itt kell kiemelni, hogy jelenleg a szolgálatnál két főt képzünk ki ezen gép használatára, és sikeres vizsga után, nem lesz személyi akadálya a gép használatának.

E mellett természetesen ugyanúgy ellátjuk a hajózási kitűzéshez, medertisztításhoz kapcsolódó feladatainkat, mint a korábbi években. Terveink között szerepel 2 db uszály selejtezése is az igen leromlott állapotuk miatt. Lehetőségekhez mérten megtartjuk a kisvízi bejárásainkat. Év vége felé megkezdjük a jégtörőhajók felkészítését téli üzemre, megtartjuk a Jégtörési Szemlét.

De ne szaladjunk ennyire előre az időben, hisz most kezdtük még csak el ezt az évet. Bízom abban, hogy egy könnyebb, egyszerűbb év lesz mindenki számára, de ha már nem kell korlátozások között végezni a feladatainkat, már az nagy könnyebbség lesz mindenkinek.

Zárszóként, Uesiba Morihei idézetével szeretnék minden Kedves Olvasónak kellemes időtöltést kívánni, míg az ÉMVIZIG mindennapjait bemutató szakmai, és kevésbé szakmai írásokat böngészi idei első kiadványunkban.

„A vas tele van szennyeződésekkel, melyek gyengévé teszik, de a kovácsolás során acéllá válik és borotvaéles kard lesz belőle. Az ember ugyanígy fejlődik.”

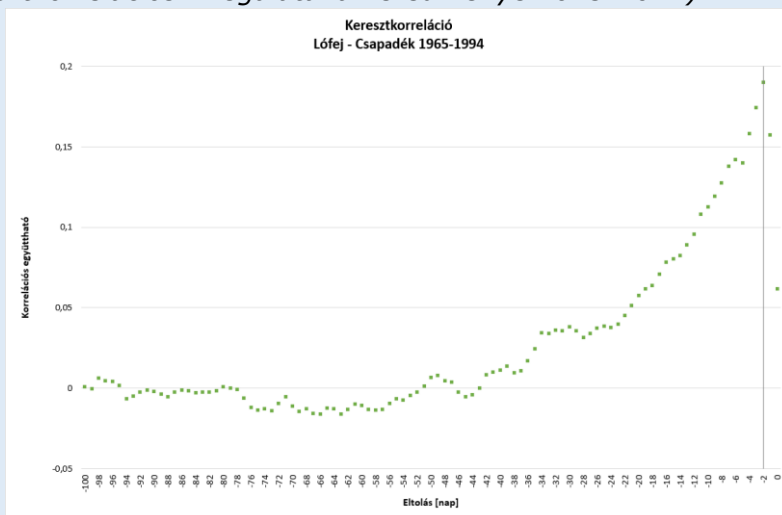
Szőke Tamás
Hajózási Szolgálat
szolgálatvezető

A Lófej-forrás matematikai statisztikai vizsgálata – 3. rész A Lófej-forrás és a csapadék kapcsolatának vizsgálata

A Lófej-forrás és a csapadék kapcsolatának kimutatását először keresztkorrelációs vizsgálattal kíséreltem meg. A napi csapadékössegeket [mm] korreláltattam a forrás átlagos napi vízhozamával [l/min]. Az 1965-1994 időszakra „A Lófej-forrás és a csapadék keresztkorrelációs vizsgálatának eredménye 1965-1994” diagrammot kaptam eredményül.

Látható, hogy a lehulló csapadék hatása leginkább kétnapos késleltetéssel jelentkezik a forrás hozamában, azonban még ez is csak 0,19-es korrelációs együtthatót mutat.

A 2013-2017 közötti időszakra a napi csapadékösszeg [mm] és az órás vízhozam adatokból számított napi átlag vízhozamra [l/min] elvégzett keresztkorrelációs vizsgálat alapján a csapadék hatása három nap múlva jelenik meg a forrásban, azonban ez a kapcsolat csak 0,105-ös korrelációs együtthatóval jellemezhető (A Lófej-forrás és a csapadék keresztkorrelációs vizsgálatának eredménye 2013-2017).

A Lófej-forrás és a csapadék keresztkorrelációs vizsgálatának eredménye 1965-1994
(saját szerkesztés)

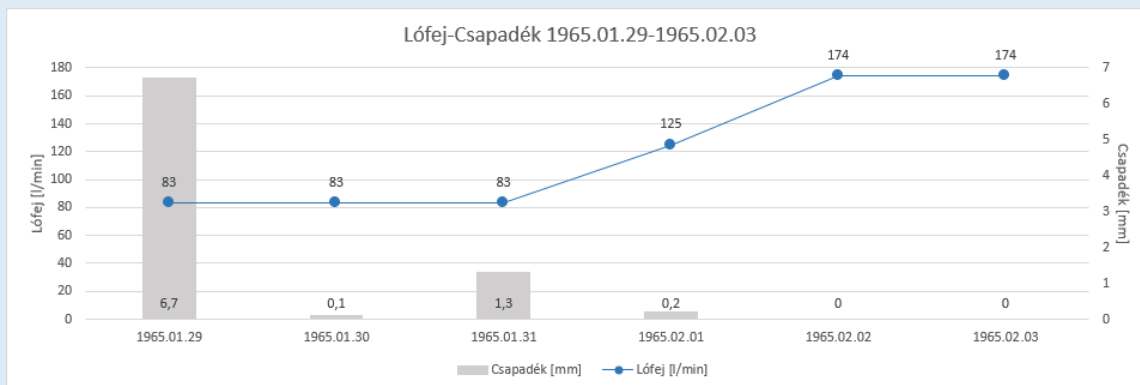

A Lófej-forrás és a csapadék keresztkorrelációs vizsgálatának eredménye 2013-2017
(saját szerkesztés)

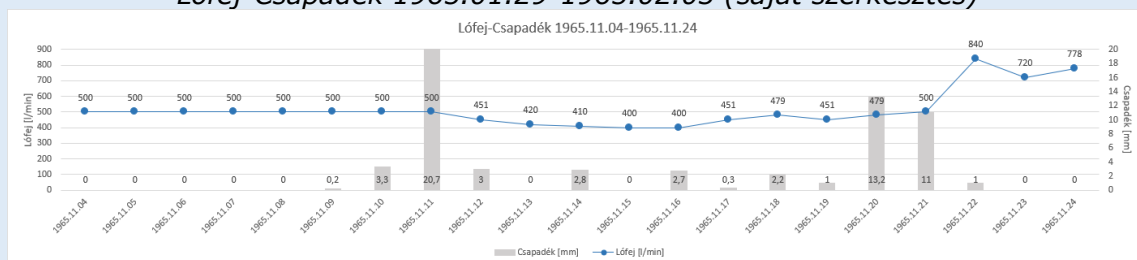
A keresztkorreláció vizsgálat nem mutatott ki szoros összefüggést a forrás napi átlagos hozama és a csapadék között, ezért következő lépésben az 1965-1994 közötti időszak nyári és téli féléveinek szétválasztásával próbálkoztam. Ily módon külön a nyári és téli félévre vizsgáltam a kapcsolatot késleltetés nélkül.

A vizsgálat eredménye: nem mutatható ki kapcsolat a két paraméter között.

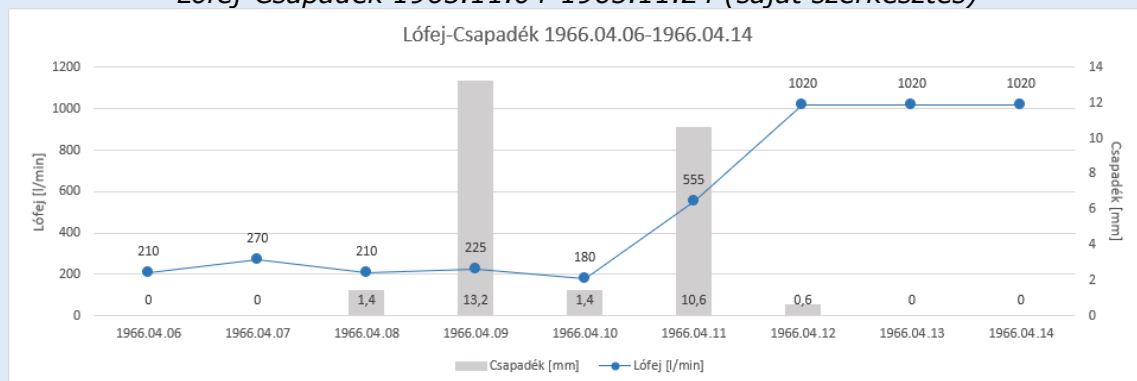
Majd megvizsgáltam mi történik, ha csak a csapadék csúcsokhoz tartozó forrás hozam csúcsok között számítom a korrelációs együtthatót. Ez a vizsgálat sem mutatott ki semmi érdemleges eredményt, azonban miközben a csúcsok kigyűjtését végeztem felfigyeltem egy érdekes jelenségre. Csak néhány kiragadott példa grafikus ábrázolása:

Lófej-Csapadék 1965.01.29-1965.02.03 (saját szerkesztés)

Lófej-Csapadék 1965.11.04-1965.11.24 (saját szerkesztés)

Lófej-Csapadék 1966.04.06-1966.04.14 (saját szerkesztés)

A diagrammokon egy jelentősebb csapadékot megelőző és követő pár nap látható. Megfigyelhető, hogy általában nem a csapadék csúcsokhoz köthető a forrás hozamának a csúcsponja, az csak napokkal később következik be több napos csapadékesemény hatására. Ez valószínűleg a forrás összetett szivornya rendszerének következménye.

Ezek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a csapadék hatással van a forrás hozamára, azonban az egyszerű statisztikai vizsgálatokkal nem egyértelműen kimutatható. Továbbá a gyenge kapcsolat hátterében állhat, hogy a vizsgálatok során az 1965-1994 évekre képzett havi átlagokat használtam fel, melyekről a forrás gyakoriság vizsgálata során már kiderült,

hogy az adatok feldolgozásakor átlagolással éltek. Az átlag képzés már önmagában is de, főleg a régi módszerrel, amikor a kitörések hozamát eliminálták, nehézkessé teszi a csapadék hatásának kimutatását.

Mivel több napi jelentős csapadék összeadódása okozza a forrás hozamemelkedését, a csapadék futóösszegének vizsgálatával próbálkoztam.

A leglátványosabb eredményt a 2013-2017 közötti időszakra képzett Lófej- és Nagytohonya-forrás napi összes átfolyt vízmennyiségének és a csapadék 7 napos futóösszeg kapcsolatának vizsgálata adta.

A napi átfolyt összes vízmennyiség a 2013-2017 között végzett órás mérésekből képződött.

A hét napos futóösszeg az előző hét nap csapadékának összegét veszi az adott napra. Futóösszeg, mivel a napok változásával az összegezni kívánt tartomány is változik. Ez alapján az adatsor vizsgálata csak a 7. naptól kezdhető.

Minden év elején a források hozama reagál a lehullott csapadéokra. A nyári félév hónapjaiban a forrás kitörésektől mentes, sokszor stagnál. Ez betudható a párolgás kezdetének, de a források elhelyezkedésének is, mivel a Lófej-forrás erdős, fákkal erősen benőtt területen található a csapadék nagy része valószínűleg el sem éri a felszínt, azaz kisebb a beszivárgás.

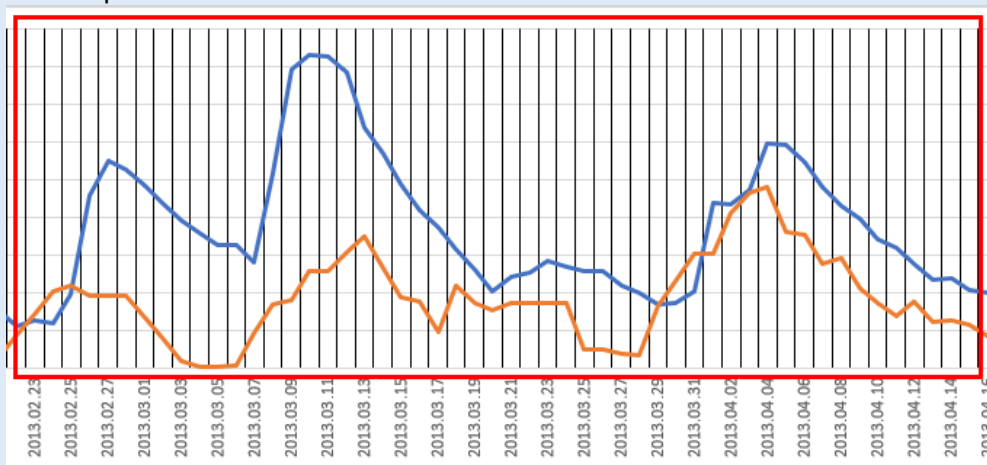
Kessler cikke szerint, ha a forrás vízgyűjtőjén a talaj már előzőleg jól átázott állapotba kerül, akkor kis csapadékmennyiség is feltűnően megnöveli a forrás hozamát. Az év eleji csapadékok nagyobb hatását a felszínt takaró vegetáció, különösen az erdős területek esetében, bizonyos időszakokra korlátozódott vízfogyasztása okozza. Ez a tény okozza azt is, hogy a nyári hónapokban leesett csapadék szinte semmilyen befolyással nincs a források vízhozamára. Azonban nem csak az erdők, hanem a füves területek is nagy vízfogyasztók.

Az év utolsó negyedében lehulló csapadék sokkal nagyobb hatást gyakorol a forráshozamra, mint a nyári időszakban, azonban nem olyan jelentős, mint az év eleji csapadékmennyiség.

A karsztforrások járatai általában csak a felszín alatt alkotnak tágas, barlangszerű üregeket. A csapadékvíznek, ahhoz hogy eljuthasson ezekbe a járatokba szűk hajszalereken keresztül kell beszivárognia. A nyári nagy szárazság után a lehullott csapadékvíz nem jut le a források üregeibe, hanem a felettük lévő hajszalerekben, repedésekben marad. Ahogy ez a felső hálózat telítődik, úgy jut le fokozatosan a csapadék a forrásokat tápláló járatokba. (Kessler, 1954)

Ezek alapján kiválasztottam az év eleji időszakokat, amelyekben a csapadék nagy valószínűséggel hatással van a forrás vízhozamának alakulására. Erre az időszakra elvégeztem a korreláció számítását.

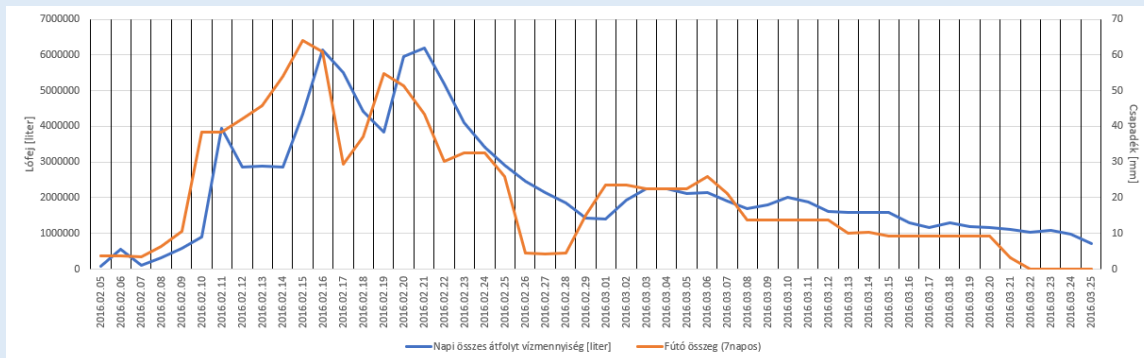
2013-ban a január 16-tól június 30-ig tartó időszakot vizsgáltam. A Lófej-forrás napi összes átfolyt vízmennyiségének és a csapadék hét napos futóösszegének korrelációja 0,16. Mivel még ez az érték sem mutat elég nagy összefüggést, ezért a két adatsort ábrázoltam az idő függvényében. A grafikus ábrázolás során akadt meg a szemem azon az időszakon, ahol a két adatsor hasonló képet mutat:

A Lófej-forrás és a Csapadék adatsora 2013.02.23-2013.04.15 (saját szerkesztés)

Ez alapján a 2013.02.23-2013.04.15 időszakra végzett korreláció számítás eredménye 0,4649.

Ezek után már csak az egyező időszakra végeztem el a vizsgálatot. A 2016.02.05-2016.03.25 időszak korrelációs együttható eredménye: 0,786.

A Lófej-forrás és a Csapadék adatsora 2016.02.05-2016.03.25

A karsztnak már az előzőekben is említett feltöltődési tulajdonságai miatt megvizsgáltam, hogy hány napos futóösszeggel való korreláció adja a legjobb eredményt.

A több hónapos feltöltődés hatására nem találtam bizonyítékot, viszont a 2013-2017 időszakra a 10 napos futóösszeg korrelációja adja a legjobb eredményt.

Az 1965-1994 közötti időszakra a csapadék futóösszegének vizsgálatakor bebizonyosodott, hogy 5 évente egyre több nap csapadékösszege szükséges a jó korrelációs együttható érték eléréséhez.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítható, hogy a csapadék hatással van a Lófej-forrás hozam változásaira, azonban az összetett szivornya rendszere miatt több napi nagy csapadéokra van szükség egy kitörés létrehozásához. Emellett a nyári növényzetes időszakban a lehulló csapadékmennyiség valószínűleg nem jut el a forráshoz, mely akkor stagnál vagy esetleg pulzáló viselkedést mutat.

Szerző: Réz Bianka
monitoring referens
Vízrajzi és Adattári Osztály

Felhasznált irodalom: Réz Bianka: A Lófej-forrás matematikai statisztikai vizsgálata (Diplomamunka, Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar, 2021)
Dr. Kessler Hubert (1954): A karsztból tartósan kitermelhető vízmennyiség és a beszivárgási százalék megállapítása. Hidrológiai közlöny, 34. évfolyam, 5-6. szám, 214. oldal

Beszámoló a Hajózási Szolgálat I. fokú jeges árvíz elleni védekezéséről

A Szolgálat életében, a december hónap mindig egy új időszámítás kezdete. Nemcsak azért, mert a dolgozók munkaidő-beosztása változik, ez az év utolsó hónapja, vagy mert közeleg az év végi hajrá, hanem három hónap folyamatos munka vár a szolgálat valamennyi fizikai dolgozójára. Persze az időjárás kiszámíthatatlan, nem lehet tudni milyen lesz a tél, rettentő hideget, vagy épp egy enyhe időjárást tartogat a számunkra. De bárhogyan is alakuljon az időjárás, a hajók biztonságos üzemeltetése érdekében mindent meg kell tennünk.

Jeges árvíz elhárítási terv

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság az 1999. évben elkészített és az Országos Vízügyi Főigazgatóság felé felterjesztett Jeges árvíz elhárítási-, illetve Jég elleni védekezési tervét aktualizálta.

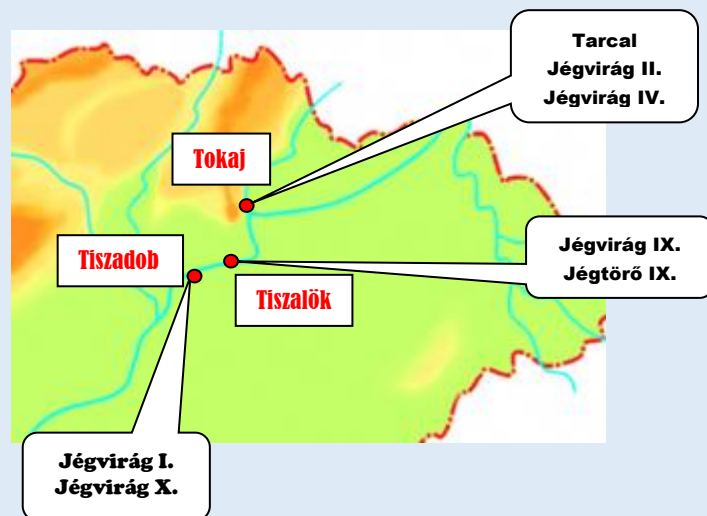
Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Jég elleni védekezési elhárítási terve a

- Tisza 440,0-543,7 fkm (ÉMVIZIG kezelésű)
- Tisza 543,7-620,4 fkm (FETIVIZIG kezelésű)
- Bodrog 0,0-51,1 fkm (ÉMVIZIG kezelésű)

folyószakaszokra vonatkozóan az ÉMVIZIG és FETIVIZIG kezelésű, de ÉMVIZIG jégkár-elhárítási feladatkörébe tartozó folyószakaszokra is kiterjedően került kidolgozásra.

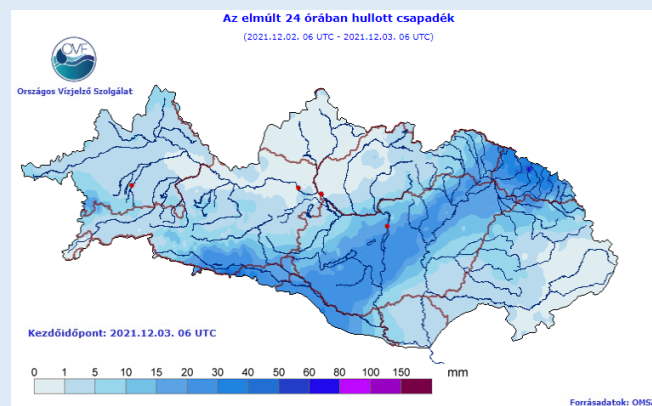
A Jégvirág IX-es

Jégtörő hajók téli állomáshelyei

Hidrometeorológiai helyzet

A működési területünkön és a vízgyűjtőkön az átlagostól enyhébb időjárás volt jellemző.

Csapadéktérkép

Az átlagosnál szárazabb szeptembert és októbert, a megszokottól csapadékosabb november követte. Ez az időjárás december elején is folytatódott. A csapadék egy része szilárd halmazállapotú volt, amelyből jelentősebb hótakaró Kárpátalján és Észak-Erdélyben alakult ki. 400 és 1000 méteres magasság között általában 10-40 cm-es, míg 1000 méter felett 30-140 cm-es a hóréteg vastagsága.

Hajók állomáshelyeinek elfoglalása, téli melegen tartás

Az érvényben lévő BM utasítás szerint, 2021. december 15-én foglalták el kijelölt

állomáshelyeiket a meghatározott hajócsoporthoz.

A telelő biztosítása érdekében a létszám szükséges mértékig történő feltöltéséről a szolgálat intézkedett. Ezen intézkedés keretében telelőbontásáig plusz szakképzett személyzet került felvételre, két csoportra osztva heti váltásban.

A kijelölt állomáshelyek elfoglalása után a hajókon tartózkodó személyzet a hajók folyamatos fűtését, illetve a szükséges karbantartási feladatokat látták el. A hajók fűtése, valamint a főmotorok járatása során minden esetben a maximális takarékoság figyelembevételével történő biztonságos melegen tartás elvégzése volt a cél.

Szórványos jégzajlás, Tisza folyó Tiszabercel

2021. december 15. és 2022. február 18. közötti időszak időjárási viszonyainak köszönhetően komolyabb jegesedés nem volt tapasztalható a kezelésünkben lévő folyószakaszokon, így ez nem adott munkát a jégtörőhajóknak, ebben az évben. A huzamosabb ideig tartó kedvező időjárási viszonyok kialakulása, valamint a hosszú távú előrejelzések a telelők fenntartását nem indokolták. Az OVF kiadott távmondattal alapján 2022. február 18-án megszüntette.

Ezzel egy időben a jégtörőhajók utasítás szerint visszatértek a Bodrog folyó 1+350 fkm szelvényében lévő kikötőjükbe.

2021. december 15. és 2022. február 18. közötti időszak időjárási viszonyainak köszönhetően komolyabb jegesedés nem volt tapasztalható a kezelésünkben lévő folyószakaszokon, így jégkormányzási munkát nem adott a jégtörőhajóknak, ebben az időben. A huzamosabb ideig tartó kedvező időjárási viszonyok kialakulása, valamint a hosszú távú előrejelzések a telelők fenntartását nem indokolták. Az OVF által megküldött távmondattal alapján 2022. február 18-án megszüntette a készenléti állapotot. Ezzel egy időben a jégtörőhajók utasítás szerint visszatértek a Bodrog folyó 1+350 fkm szelvényében lévő kikötőjükbe.

Jégtörő hajó hegymenti útja Tokaji üzemi kikötőben

A Jégvirág II. hajó

*Szerző: Szőke Tamás
szolgálatvezető
Hajózási Szolgálat*

A legnagyobb összefogás

Mindig szívesen állunk gyűjtési kezdeményezések mellé, de 2022. február 24-én egy olyan helyzetbe kerültünk, amiben sosem gondoltuk, hogy egyszer valaha is részünk lesz. Egy háborúra ébredtünk a közvetlen szomszédságunkban. Emberek kényszerültek, és kényszerülnek arra, hogy elhagyják otthonaikat, vagy félelemmel telve, a házaikat és a hazájukat védve otthon maradjanak. Ha belegondolunk, hogy mik azok a legfontosabb dolgok, emlékek, tárgyak, anyagi javak, amiket hirtelen össze kellene csomagolnunk egy, vagy két bőröndbe, zsákba és hátra kellene hagynunk mindazt, amiért dolgoztunk, mindazt, amiben éltünk úgy, hogy talán sosem térünk oda vissza, valószínűleg mindannyiunkat aggodalommal és félelemmel tölt el. Azt hisszük, élve a mindennapjainkat, hogy azok a problémák, amikkel nap, mint nap szembesülünk, olyan mértékűek, amelyek miatt megéri mérgesnek, idegesnek, aggódónak lenni. Azt hisszük az a probléma, ha lezárnak egy megszokott útvonalat, ha a gyerek rossz jegyet hoz a suliból, vagy ha már megint jött egy határidős feladat. Annyira bagatellnek tűnik mindez, abba belegondolva, hogy mást a saját szülőhazájától zártak el, talán örökre, hogy az ukrán gyerekeknek nincs iskola, ahova járhatnának, nincs iskolai tananyag, amit tanulhatnának, hogy nincs munkahely, ahova az ember bemehetne dolgozni. Pedig de örülnének ők a mi problémáinknak!

Mi nem tudjuk átérezni azt a helyzetet, amiben most ezek az emberek vannak, de ők tudják milyen volt az, amikor élték az átlagos hétköznapiakat. Ők elveszítették valamit, és újra kell kezdeniük mindazt, amiről azt hitték, hogy már elérték és az övék.

Mindenhol azt látjuk, hogy a magyar emberek és sokan más nemzetek is, összefogtak és a maguk módján megpróbálnak enyhíteni a szenvedők fájdalmán. Bár tudjuk, hogy az anyagi javak, az étel, a ruha és minden tárgyi eszköz, ami a menekültek boldogulását szolgálja, nem enyhítheti azt a mérhetetlen bánatot, szenvedést, amit ez a háború okozott és okoz nekik, de mégis, úgy érezzük, hogy tenni kell, segíteni kell. Talán ez az érzés az, ami igazán megmozdított minket, vízügyeseket is, mert az eddigi legnagyobb mennyiségű adomány gyűlt össze. Összefogtunk a gyűjtésben, összefogtunk egy közös cél megvalósítása érdekében, majd több lelkes kolléga közreműködésével autóra pakoltuk, és eljuttattuk adományunkat az Ökumenikus Segélyszervezet részére.

Hálásan köszönjük minden segítő kollégánk támogatását!

Az összegyűlt adományok

Szállításra készen

*Szerző: Dr. Béres-Balogh Judit
szolgálatvezető
Igazgatási és Jogi Osztály*

Válaszd a vízügyet, az mindig jó ügy! - Pályaorientációs nap Tokajban

A Tokajban található Szerencsi Szakképzési Centrum Tokaji Ferenc Technikum, Szakgimnázium és Gimnázium 2022. január 10-ére pályaorientációs napot szervezett 11. és 12. évfolyamos diákjainak, melyen az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság is képviseltette magát.

Először Kovács István műszaki titkár tartott ismertetőt arról, hogy mit jelent a vízügy, mivel foglalkozunk pontosan, és látványos képekkel illusztrálva beszélt a víz jelentőségéről.

Ezután Kapiné Tilk Viktória oktatási, képzési referens vette át a szót, aki HR-es szempontok alapján mutatta be a vízügyet a tanulóknak. Többek között beszélt arról, hogy milyen munkaköröket foglalkoztat a vízügyi ágazat, milyen szakterületei vannak, nagy hangsúlyt fektetve a szakirányú végzettség fontosságára, illetve annak megszerzésének lehetőségeire. Kiemelte, hogy a vízügyi ágazat elkötelezett a szakmai utánpótlás nevelés mellett, segítséget nyújt a képzésben, továbbképzésben való részvételhez.

Az ÉMVIZIG bemutatkozóját Soltész István területi felügyelő zárta, aki előadásában a szakirányú, valamint a területi munka részleteiről, érdekességeiről, kihívásairól és szépségeiről adott képet az érdeklődő diákoknak.

Kapiné Tilk Viktória előadása

Soltész István előadása

Szerző: Pál Sára
igazgatási referens
Titkárság

Hódok károkozása a Szerencs-patakon az Igazgatóság működési területén

Az eurázsiai hód hazánk legnagyobb rágcsálója, ami a XIX. századi kipusztítása után 3 évtizede került sikeresen visszatelepítésre a magyarországi vizekbe. Mára kijelenthetjük, hogy nincs olyan vízfolyás az Igazgatóság működési területén, ahol nem láthatóak a jelenlétének feltűnő jelei. Az előző évben a Szerencs-patakon levonuló áradás vízkár

eseményei ismételten felhívták a figyelmet a hódok veszélyes károkozásaira. 2021. május 14. - május 19. közötti időszakban a Szerencs-patak vízgyűjtő területén hullott jelentős mennyiségű csapadék hatására árhullám vonult le a patakon, amely az Abaújszántói vízmércén mérve az LNV-t megközelítő volt. A kialakult magas vízállás következtében a depóniákat

elérte a víz, és több helyen volt tapasztalható vízkárveszélyes helyzet a patak rátkai közúti híd alatti szakaszának környezetében. Az érintett szakaszon 2021. május 18-án 15:00 órától III. fokú helyi vízkárelhárítási készültség volt elrendelve, illetve tényleges beavatkozásra is szükség volt a 2+250-es szelvényben kiömlő víz miatt.

*Szerencs-patak bal part 5+730 pkm.
2021.05.18. hódjárat vízátáramlás a mentett oldalon*

Az árhullám levonulását követően átvizsgálásra kerültek a depóniák, ahol megállapításra került, hogy az eurázsiai hód kártétele következtében kialakult üregek a depónián a vizet átvezették és emiatt alakult ki vízkárveszély illetve keletkeztek elöntések. A depónia 2+000 és 5+830 szelvényei között 12 helyen volt tapasztalható a rágcsáló által készített járat, illetve a földmű suvadása. A károkozással érintett depónia helyreállítása és a közvetlen vízkárveszély elhárítása 2021. évben megtörtént.

*Szerencs-patak bal part 2+030 pkm.
2021.05.25. hódjárat*

Az itt tapasztaltakból kiindulva a Szerencs-patak többi szakaszán is ellenőrzésre kerültek a hódtevékenységből eredő károkozások, amely a következő eredménnyel zárult:

a 8+600 szelvény környezetében Tállya külterületén, illetve a 16+300 – 16+700 szelvények között Abaújszántó belterületén összesen 6 db hód által épített gát került feltárássra, továbbá itt is tapasztalható volt a járatok jelenléte. A hódjáratok mindegyike vízfolyást gátló akadályt képez, egyenként 30-80 cm-es duzzasztást okozva, továbbá vízkárveszélyt jelentenek egy-egy nagyobb árhullám levonulásakor.

*Szerencs-patak bal part 5+730 pkm.
2021.05.18. hódjárat, mezőgazdasági területek elöntése*

Az Igazgatóság a feltárt károkozások megszüntetése érdekében kérelemmel fordult a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályához, kérve a járatok eltömedékelésének és a gátak elbontásának engedélyezését.

Az engedélyek minden esetben a hódok utódnevelési időszakán kívül (augusztus 15. és március 15. között) kerülnek kiadásra. Ebben az időszakban az Igazgatóság saját erőforrások igénybevétele, illetve az éves fenntartási keret terhére elvégzi a bontási helyreállítási munkákat.

Tehát elmondható, hogy az eurázsiai hód a Szerencs-patak teljes szakaszán megjelent, emiatt a vízkáresemények elkerülése érdekében a jövőben fokozott figyelmet kell fordítani a rágcsáló által okozott károk felderítésére, és helyreállítására.

*Szerző: Liszkai Dávid Levente
szakaszmérnök
Tokaji Szakaszmérnökség*

Vízügyi emlékparkot avattak a Víz Világnapján

Emlékpark átadásával ünnepli a Víz Világnapját a hazai vízügy. A Közép-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság egykori szakaszmérnökségének helyén kialakított emlékhely létrehozását Dr. Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium néhai közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára kezdeményezte. A látványosság vízhez kötődő szentek szobraival állít emléket az ezredforduló rekord tiszai árvízének.

2000-ben a rekord tiszai árvíz martalékává vált a KÖTIVIZIG Szolnoki Szakaszmérnökségének csaknem 40 évig álló tiszaligeti épülete. A helyén 22 évvel később Vízügyi Emlékparkot alakítottak ki. Létrehozását még Dr. Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium néhai közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára kezdeményezte, az alapkőletételi ünnepségét pedig 2020. szeptember 3-án, a Szolnok Napja programok részeként rendezték meg.

A Tisza belvárosi szakaszán, a bal parti árvízvédelmi töltés kiszélesítésével kialakított kis téren három, a vízhez kötődő szentet (Szent Lászlót, Szent Kristófot és Nepomuki Szent Jánost) ábrázoló szobor, távolabb egy emlékoszlop kapott helyet. A mintegy 2,5 méter magas alakokat, valamint a Tisza vízgyűjtőjének országait jelképező oszlopot Czupp Pál kunhegyesi fafaragó népi iparművész készítette. Az alkotásokat először a Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Osztálya zsűrizte Hagyományos Mester Remek, illetve Hagyományos Míves Termék besorolást adva, majd pedig a Mank Nonprofit Kft. szakértői bizottsága minősítette azokat.

A 2022. március 22-én – a Víz Világnapján – rendezett avatóünnepségen Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője beszédében kiemelte, hogy az emlékpark nem csak az *emlékezés* miatt építetett, hanem azért is, hogy a múlt ismeretében vizsgáljuk felül a *jövőre vonatkozó* döntéseinket a legfontosabb feladatokkal kapcsolatban, mint az ivóvízbázisok védelme, az árvízvédelmi rendszerek védképességének megtartása, a klímaváltozás miatt kiszáradó területek vízpótlása, vagy a vízviszatarítás és -tározás kérdése.

Lovas Attila, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója pedig köszönetet mondott a megvalósításban résztvevőknek azért, hogy egy olyan közterület született, amit az ország összes vízgyűse magáénak érezhet.

Dr. Hoffmann Imre emléke előtti főhajtásként a parkot egyházi áldásban részesítette Szkiba Tibor görögkatolikus parókus.

Az eseményen közreműködött St. Martin szaxofon- és pánsíp művész és Molnár László Jászai Mari-díjas színművész, a szolnoki Szigligeti Színház társulatának tagja.

Az emlékpark az Országos Vízügyi Főigazgatóság, Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Global Water Partnership Magyarország Alapítvány összefogásában, és a KÖTIVIEP'B Kft. kivitelezésében valósult meg.

Láng István főigazgató úr

A szobrok leleplezése

Sajó-folyó sajoszentpéteri szakaszának nagy mennyiségű hulladékszennyezése

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Miskolci Szakasztechnósége a területi figyelőszolgálat ellátása során észlelte, hogy a Sajó-folyó sajoszentpéteri szakaszán (08.06/6 őrzárás, 0+000-1+000 tkm. szelvény környezetében) a bal parti hullámtérben jelentős mennyiségű, növényi hulladékkal keveredett kommunális hulladék került illegálisan elhelyezésre, ismeretlen tettes által. A hulladék becsült mennyisége: kb. 5 m³ növényi, 75 m³ kommunális hulladék volt.

Illegálisan lerakott növényi hulladékkal kevert kommunális hulladék a hullámtérben

A jelentősnek mondható növényi és kommunális hulladék a nagyvízi mederben lefolyási akadályt képzett, illetve a vízminőségre is káros hatást gyakorolhatott volna, ezért az eltávolítása és ártalmatlanítása céljából III. fokú vízminőségi kárelhárítási készütség elrendelésével műszaki beavatkozás végzése vált szükségessé.

A környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet 19. §-a értelmében III. fokú vízminőségi kárelhárítási készütség került elrendelésre 2022. 02. 23-án 07:00 órától.

Az illegálisan lerakott hulladék összegyűjtése a hullámtéren szükségesé tette a cserjeirtást, a kaszálást és kidőlt fák darabolásának elvégzését is.

A III. fokú vízminőségi kárelhárítási készütség során kézi és gépi erővel (1 db hosszított

gémszerkezetű lánctalpas kotrógép) történt meg a hullámtérből a növényi hulladékkal kevert kommunális hulladék összegyűjtése, amelynek mennyisége a korábban becsülttől több, összesen kb. 155 m³ volt.

A parton a hulladékot az ÉMVIZIG Miskolci Szakasztechnóségének kárelhárításba bevont dolgozói szelektálták kézi erővel.

A hulladék kézi erővel történő összegyűjtése

A szelektált kommunális hulladék szállítókonténerbe helyezését, majd a megtöltött konténerek lerakóhelyre való szállíttatását elvégeztük.

Befejezőként a helyszínen munkagép segítségével tereprendezést végeztünk, valamint gondoskodtunk az igénybe vett eszközök megtisztításáról és raktárba helyezéséről.

Gépi erővel történő hulladék összegyűjtés

A beavatkozás eredményeképpen az érintett vízfolyás szakasz és parti sávja a hulladéktól megtisztított, rendezett állapotúvá vált.

Megtisztított terület 2022. március 1-jén

A növényi hulladékkal kevert kommunális hulladék eltávolítása és ártalmatlanítása miatt szükséges műszaki beavatkozás végzéséhez elrendelt III. fokú vízminőségi kárelhárítási készültséget a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet 19. §-a értelmében 2022. március 1-jén 17.00 órától megszüntettük.

A káreseményről, a III. fokú vízminőségi kárelhárítási készültség elrendeléséről, majd a készültség megszüntetéséről a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálatát, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályát, a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságot írásban tájékoztattuk.

Hatósági intézkedés a készültséggel kapcsolatban nem történt.

Szerző: Szedlák Fanni

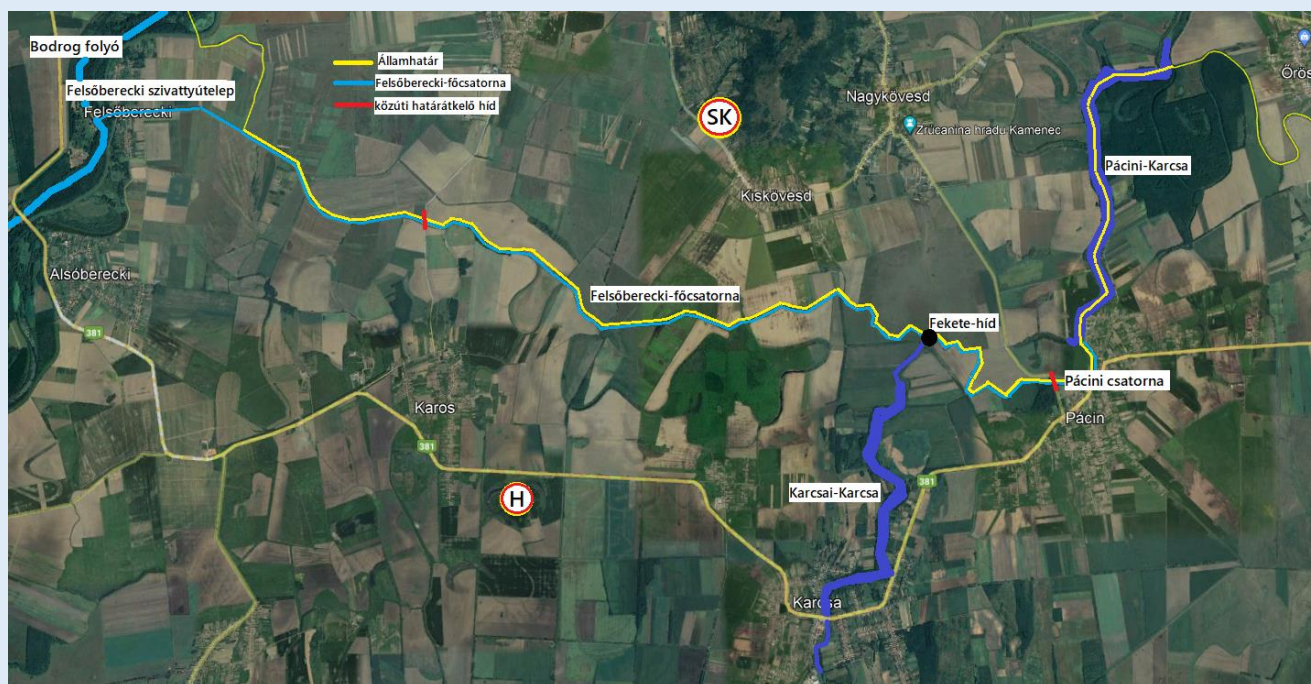
Felszíni vízkészlet-gazdálkodási referens

Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály

A Karcsai- és Pácini-Karcsák vízpótlása

Igazgatóságunk Sárospataki Szakaszmerőnökségének működési területén, a Bodrogból északi részén találhatóak a Karcsai- és a Pácini-Karcsák, melyek állami tulajdonú, Igazgatóságunk kezelésében lévő víztestek. A 25 hektár vízfelületű Karcsai-Karcsa teljes egészében országunk területén helyezkedik el, míg a 47 hektáros Pácini-Karcsa középvezetén húzódik az államhatár. A Bodrogból érintett területén az elmúlt 160 évben a szabályozási munkákat követően mindenekelőtt a magyar és szlovák belvízvédelmi érdekeket szolgálták a víztestek, viszont az utóbbi időben a jóléti célok előtérbe kerülése miatt a halászati hasznosítási joggal rendelkező horgászegyesületek, valamint az érintett önkormányzatok részéről rendszeresen igény merült fel egy magasabb, a céljaiknak megfelelő vízszint – lehetőség szerint – folyamatos biztosítására, amely csak vízpótlással oldható meg. A vízpótlás a Bodrogból végezhető akkor, ha a folyó vízállása a tevékenységhez kedvező, kellően és tartósan magas, de készültségi szint alatti.

A vízrendszer és létesítményeinek térképi ábrázolása

A Bodrog folyó kisvízi vízszintjei a Felsőberek vízmércén jellemzően 230-240 cm körüli értékeket mutatnak. Ahhoz, hogy a gravitációs vízpótlás érdemben végezhető legyen, tartósan 390 cm fölötti, de I. fok (550 cm) alatti vízállással levonuló árhullám, továbbá kedvező időjárási körülmények (lehetőleg fagymentes) szükségesek. Az eredményes és hatékony vízpótlás érdekében a Felsőberek-főcsatornában a torkolati zsilipek szabályozásával ideiglenesen egy viszonylag magas, 385-390 cm-es vízszintet kell folyamatosan tartani (*belvízi elrendelő: 290-320 cm*).

A Pácini-Karcsa vízpótlása: a tevékenységgel érintett csatornák hossza a Bodrog folyótól a Pácini-Karcsa torkolatáig 13.342 fm, melyből a Felsőberek-főcsatorna 10.450 fm, a Pácini csatorna 2.892 fm. Ezt a távolságot a víz a Felsőberek torkolati zsilipek nyitását követően kb. 2 nap alatt teszi meg, a rendszer feltöltése után, kedvező körülmények esetén naponta 5-7 cm vízszintemelést érhető el a Pácini-Karcsán, mely kb. 30.000-35.000 m³/nap gravitációs vízbevezetést jelent.

A Pácini-Karcsa vízpótlás előtt és után

A Karcsai-Karcsa vízpótlása: a Bodrog folyótól való kisebb távolsága miatt kevesebb idő alatt juttatható el a víz a már említett feltételek megléte mellett a Karcsai-Karcsába, jellemzően akár 20-25 cm/nap vízszintemelés is elérhető kisebb területe miatt. A vízpótlás egy rövidebb idő alatt levonuló Bodrog árhullám esetén is eredményesen végezhető, szemben a Pácini-Karcsával. A víz irányított bevezetése a Felsőberekci-főcsatorna 10+230 szelvényében lévő 1,25x1,25 m nyílásméretű Fekete-hídi zsilip szabályozott üzemeltetésével történik.

Vízhiányos állapotú- és vízpótlást követően a Karcsai-Karcsa

A vízpótlást követően a rendszer üritése oly mértékig szükséges, hogy a Felsőberekci-főcsatorna ökológiai vízmennyisége (250-260 cm) biztosított legyen, mely a Bodrog folyó alacsony vízállása esetén végezhető a torkolati zsilipek fokozatos nyitásával, a főcsatornában lévő víz egy részének Bodrogba történő kivezetésével.

A hatékony vízpótlás érdekében fontos, hogy a rendszer minden elemének állapota a lehető legjobb legyen egész évben, emiatt lehetőségeinket figyelembe véve végeztünk és végzünk fenntartási jellegű munkákat a vízrendszer elemein: először a Bodrog folyó és a Felsőberekci-főcsatorna közötti kapcsolatot biztosító hullámtéri kivezető csatornán, majd a fenntartógépek számára még nem járható depóniaszakaszokon. A gépi és kézi medertisztítás, a depóniák és rézsűk kaszálása rendszeres, a fenntartottság jelentősen javult, így a vízpótlás hatékonysága is nőtt, de látunk lehetőségeket még az előrelépésre, a hatékonyság további növelésére.

A Felsőberekci-főcsatorna kivezető csatornája, depóniarendeztés, gépi medertisztítás

Az idei évben már két alkalommal tették lehetővé a kedvező körülmények mindkét Karcsa eredményes vízpótlását, melyet a horgászegyesületek és az érintett önkormányzatok kértek Igazgatóságunktól. A határvízi érintettség miatt 2017 novembere óta rendelkezésre áll a szlovák féllel albizottsági ülés keretében elfogadott gravitációs vízpótlással kapcsolatos üzemeltetési szabályzat. A szabályzatban rögzítve vannak többek között a kölcsönös tájékoztatási, hozzájárulási, együttműködési lehetőségek és kötelezettségek, mely alapján végezzük a kért vízpótlásokat.

Vízpótlás idején a Felsőberek-szivattyútelep, a Fekete híd és a Pácsi-Karcsa torkolata

Szerző: Nagy Gábor
szakaszmérnök
Sárospataki Szakaszmérnökség

Összefoglaló az ÉMVIZIG működési területén 2022. január 08-12. között levonuló árvíz során folytatott árvízvédekezésről

I. Bevezetés

A Tiszán 2022 januárjában a hóolvadás és az esők következményeképp jelentős vízszintemelkedések alakultak ki a folyó kárpátaljai szakaszán és a mellékvizek egy részén. A hidrometeorológiai helyzet két egymást követő, de még a külföldi folyószakaszon összeolvadó árhullámot idézett elő, amely a folyó ukrán-magyar határszelvényében Tiszabecsnél, több mint 11 éve nem tapasztalt magasságú (III. fokot meghaladó) vízszintet alakított ki.

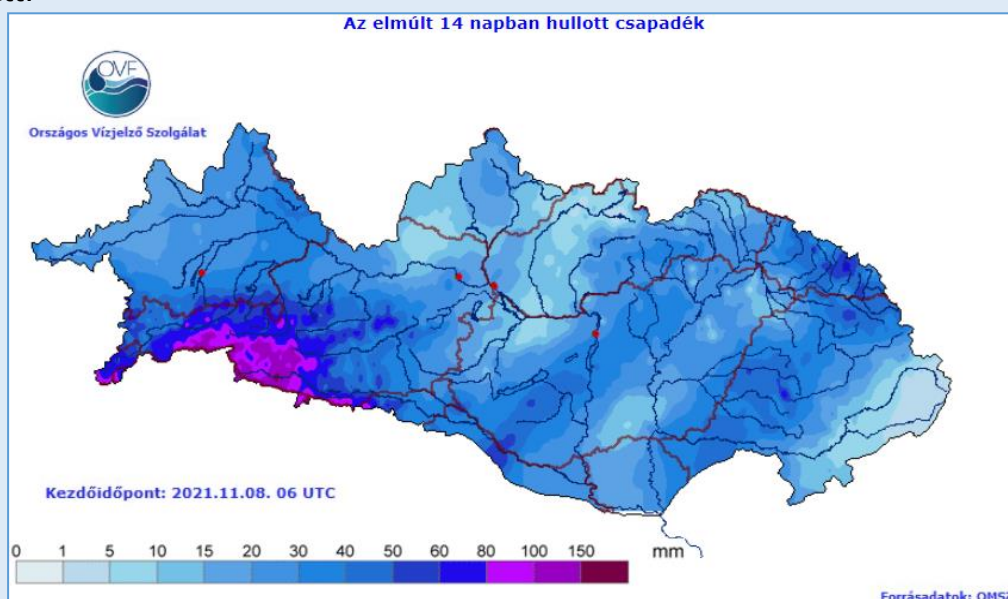
Az „üres” medrek és a mellékvizek csekélyebb vízhozama miatt, az árhullám a Tiszán lefelé haladva jelentősen ellapult és a Tisza-tó alatti szakaszon már nem ért el készültségi szintet meghaladó vízállásokat.

2021 utolsó két hónapjában a Felső-Tisza kárpátaljai vízgyűjtőinek alacsonyabb fekvésű térségeiben 100-200, míg a hegyvidéken 150-350 mm-nyi csapadék hullott.

2022 januárjának elején aztán a korábbiaknál is nedvesebb, de átmenetileg enyhe léghullámok érték el a térséget. Az egész napos fagy határa a Kárpátok 1500 méter feletti magasságaiba

húzódott vissza. A felmelegedés okozta olvadást január 4-én és 5-én jelentős csapadék is kísérte, ami 1000 méter alatt nagyrészt eső volt. A Tisza völgyében és a magasabb hegyek által „árnyékolt” térségekben a két nap folyamán 10-40 mm-t mértek, ugyanakkor a hegyvidéki területeken 40-80, a nedves levegőt leginkább emelkedésre készítő völgyekben, hegységi előterekben pedig 80-135 mm közötti értékek voltak jellemzők.

Az olvadás és az esőzés jelentős árhullámot alakított ki a Felső-Tiszán, amely Tiszabecsnél március 7-én reggel a folyó 510 cm-es (III. fok 500 cm, LNV 736 cm) tetőzéséhez vezetett. A Tisza hazai szakaszán - a viszonylag „üres” medrek és a mellékvizek mérsékelt vízzállítása miatt - a Tiszabecsnél még III. fokú készültségi szintet meghaladó magasságú árhullám fokozatosan „ellapult”, Vásárosnaménynál már csak II. fokhoz közeli, Záhony-Tokaj között I. fokot mérsékeltén, Tiszapalkonyánál és Tiszakeszinél pedig I. fokot éppen csak meghaladó tetőző vízállásokat eredményezett.

*A 2021. november 8-át megelőző 14 nap csapadéka
(forrás: OVF, Országos Vízelző Szolgálat, www.hir.hydroinfo.hu)*

II. Az árvízvédelmi szakaszokon elrendelt legmagasabb készültségi fokozatok az alábbiak szerint alakultak

A Tisza folyó 08.04. sz. Inérhát-tokaji árvízvédelmi szakaszán és a 08.05/I. sz. Zalkod-tiszacsermelyi árvízvédelmi szakaszán 2022. január 08. - 2022. január 12-ig volt I. fokú készültség, valamint a **08.05/II. sz. Tiszacsermely-zemplénagárdi árvízvédelmi szakaszán** 2022. január 08. - 2022. január 11-ig volt I. fokú készültség elrendelve.

A Takta vízfolyás 08.10. Inérhát-taktaföldvári árvízvédelmi szakaszán 1-2. számú, Inérhát, Kesznyéten őrzárásokon 2022. január 08. - 2022. január 12-ig volt I. fokú készültség elrendelve.

III. Felkészülés a védekezésre

A naprakész hidrometeorológiai tájékoztatóknak köszönhetően folyamatosan nyomon követtük az árvíz levonulásának várható alakulását. Az előre jelzett tetőző vízállásokat az Árvízvédelmi Felkészülési Terveiben (ÁFT) foglaltak szerint értékeltük, és megállapítottuk, hogy ideiglenes magasításokra nem lesz szükség. Ezek ismeretében felmértük a védekezéshez szükséges humán és műszaki erőforrások rendelkezésre állását, valamint azok igénybevételének feltételeit. Az árhullám érkezéséről és annak várható levonulásáról folyamatosan tájékoztattuk az érintett Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Védelmi Bizottságot, a Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, valamint a társszervezeteket.

A Szakaszmérnökségek ellenőrizték és készenlétbe helyezték a várhatóan szükséges anyagokat, eszközöket, szivattyúkat.

*08.10. sz. árvízvédelmi szakaszhoz tartozó Takta bal parti töltés
(forrás: Tokaji Szakaszmérnökség, 2022.01.09. árvízvédekezési napi jelentés)*

A készütség elrendelését követően tájékoztattuk a kialakult és a várható árvízvédelmi helyzetről az illetékes Önkormányzatokat, és a Katasztrófavédelmi Igazgatóságok Kirendeltségeit. Az árvízvédekezés teljes időtartama alatt fenntartottuk a kapcsolatot az érintett szervekkel. A védekezés ideje alatt állandó műszaki ügyelet tartottunk fenn az érintett szakaszmérnökségi és szakaszvédelmi központokban. A gátörjárásokon a védelmi fokozatnak, illetve vízállásoknak megfelelő őri, segédőri és műszaki figyelőszolgálatot láttunk el.

A műtárgyakat, valamint a gátkoronák állapotát folyamatosan és fokozottan ellenőriztük.

Igazgatóságunk központi ügyelete ellátta az ügyeleti teendőket és biztosította a védekezés területi koordinációját, valamint dokumentálta az árvízi eseményeket. Tekintettel arra, hogy a védekezési időszakban gyakorlatilag a Hernád folyó menti árvízvédelmi szakaszok kivételével minden védelmi szakaszon árvízvédelmi készütség volt elrendelve, így szükségessé vált az alábbi szakcsoportok bevonása a védelmi munkába:

A Hidrológus Szakcsoport a készütség időtartama alatt eleget tett az adatforgalmi rendben és a VHSZ-ben foglaltaknak, valamint ellátta egyéb adatforgalmi és tájékoztatási kötelezettségeit. Az ügyeleti időszakban, azt megelőzően, és azt követően is kiadásra kerültek hidrológiai tájékoztatók az árvíz kialakulásával és lefolyásával összefüggésben. A hidrológiai helyzet függvényében tetőző vízállás előrejelzéseket készített. Vízrajzi ügyeleti feladatokat látott el. Ellenőrizte a távjelző állomások adatforgalmát. Az árvíz időtartama alatt a VHSZ-ben foglaltakat figyelembe véve, vízhozamméréseket végzett.

Az Informatikai és Hírközlési Szakcsoport a védekezéssel kapcsolatos információs rendszer, informatikai és hírközlési infrastruktúra üzemeltetésének biztosítása mellett a számítógépek, nyomtatók megfelelő működését követte figyelemmel, pótolta a fogyóeszközöket.

A Tájékoztatási Szakcsoport otthoni telefonügyelet látott el.

V. Védekezésbe bevont létszám

A 2022. január 08-12-ig tartó, elhúzódó készütségi időszakban az alábbi létszám foglalkoztatására - szellemi: 17 fő, fizikai: 31 fő, egyéb: 2 fő - került sor.

*Szerzők: Kovács Péter, kiemelt műszaki ügyintéző (Vízrajzi és Adattári Osztály)
Dicső Bertalan, csoportirányító (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)
Bőcsi Anita, árvízvédelmi referens (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)*

*A kesznyéteni árvízkapu bezárt állapota
(forrás: Tokaji Szakaszmérnökség,
2022.01.08. árvízvédekezési napi jelentés)*

2022. I. negyedévi belvízvédekezési tevékenység beszámolója

A Taktaközi belvízrendszer területén a védekezést megelőző időszakban (2021. november 25. és 2022. január 6. között) 88,6 mm csapadék hullott. A lehullott csapadék következtében a csatornában mért vízállások megemelkedtek.

Ezen túlmenően a Prügyi-főcsatorna 0+250, valamint a 0+640 szelvényében a hódok gátakat építettek, melyek a gravitációs kivezetés lehetőségét jelentősen korlátozták.

A csapadék és a hódgátak miatt a csatornák mederteltsége megnőtt, az elrendelő vízmércéken meghaladták a mértékadó vízszinteket az észlelt vízállások.

A Tiszán levonuló árhullám miatt a Tiszadob-Kenési és a Prügyi szivattyútelepek gravitációs zsilipjeit lezártuk, gravitációs kivezetés lehetősége megszűnt.

A belvízi elöntések kialakulásának megelőzése érdekében a Prügyi és Taktaföldvári szivattyútelepekre 2022. január 6-án, I. fokú belvízvédelmi készültség elrendelésére került sor.

Hód tevékenység a Prügyi főcsatorna 0+250 szelvényében

A szivattyútelepekkel a belvíz főcsatornákon a torkolati szivattyútelepre érkező belvizeket emeltük át a befogadóba (Tisza, Takta). A szivattyútelepek I. fokú készültségnek megfelelően nappali nyújtott műszakban üzemeltek.

Hód tevékenység a Prügyi főcsatorna 0+250 szelvényében

Igazgatóságunkon **belvízvédekezés 2022. január 6. – 2022. január 24. között 19 napig tartott.**

A mélyebb fekvésű, lefolyástalan területeken a lehullott csapadék hatására elöntések nem alakultak ki, kisebb kiterjedésű vizes területek voltak csak láthatók.

Védekezési tevékenység

A hódgát visszaduzzasztása belvízi problémát okozott, ezért még 2021. szeptember 27-én Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivataltól engedélyt kértünk a hódgát elbontására.

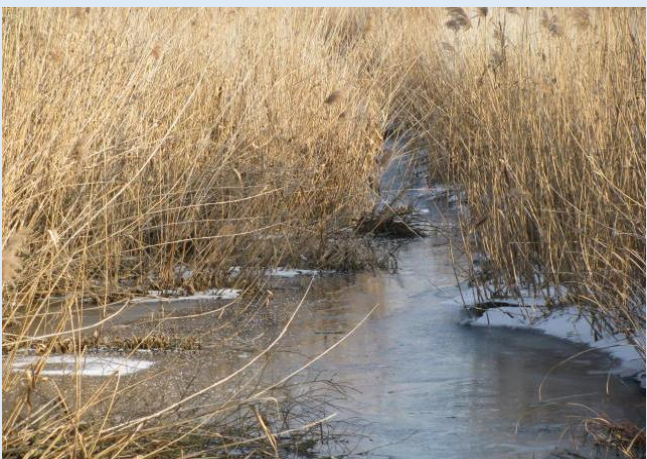
A Kormányhivatal 2021. november 26-án engedélyezte a hódgát elbontását.

Hód gátak eltávolítása a Prügyi-főcsatorna hullámtéri ágán.

2022. január 19-án külső vállalkozó munkagépének igénybevételével került végül elbontásra a hódgát a Prügyi-főcsatornán.

Az öblözet rendszeres bejárása során vízfolyás gátló akadályokat észleltünk a Taktaközi-öntöző-főcsatorna 19+400 – 19+800 szelvényei között.

Vízfolyási akadályok a Taktaközi-öntöző-főcsatorna 19+400-19+800 szelvényei között

Vízfolyás gátló akadályok eltávolítása a Taktaközi-öntöző-főcsatorna 19+400 – 19+800 szelvényei között

A Taktaközi-öntöző-főcsatorna 19+400 – 19+800 szelvényei közötti vízfolyás gátló akadályok eltávolítása 2022. január 18-án történt meg külső vállalkozó bevonásával.

A belvízvédelmi készültséget csak a szükséges ideig – szivattyúzás miatt – tartottuk fenn, amint lehetséges volt, megszüntettük a készültséget. A belvízvédekezés alatt a 08.05. sz. Prügy-Taktaföldvári belvízvédelmi szakaszon 2 db (Prügyi és Taktaföldvári) szivattyútelepünk üzemelt.

A 2022. január 6. – 2022. január 24. közötti belvízvédekezés során átemelt vízmennyiség 730.584 m³ volt, a legnagyobb napi átemelés 76.392 m³ volt 2022. január 8-án.

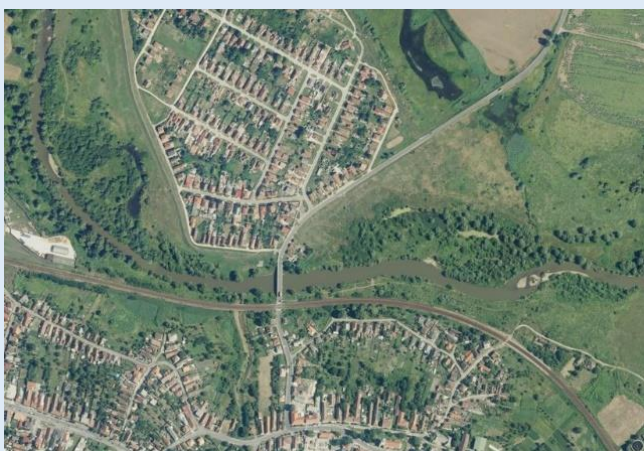
*Szerző: Horváth Csaba
csoportirányító
Vízrendezési és Öntözési Osztály*

A nagyvízi meder levezető képesség javítása a Sajó és Hernád folyókon a hidak környezetében

A folyók nagyvízi medrének állapota és a felszíni érdesség sok egyéb tényező mellett alapvetően befolyásolja az árvizek levonulásának körülményeit, az árvízi vízszintek alakulását. Különösen igaz ez Igazgatóságunk tekintetében a Sajó és a Hernád folyókra, ahol a nagyvízi meder, vagyis az árvíz levonulására viszonylag nem túl széles sáv áll rendelkezésre, és ezt a helyzetet a természetes és mesterséges szűkületek még tovább rontják. A felszín érdességének növekedése leginkább a növényzettel áll szoros összefüggésben, amelyet az alábbi két kép hűen szemléltet.

A sajószentpéteri híd környezete 2005. évben

A sajószentpéteri híd környezete 2016. évben

Jól látszik, hogy alig több, mint egy évtized alatt mind az alvízi, mind a felvízi oldalon mennyivel sűrűbbé vált a fászszerű vegetáció, és közvetlenül a partélen is kivehető a cserjék, fák növekvő száma és mérete. Ebben a folyamatban a Sajó és Hernád folyókat illetően több tényező is fontos szerepet játszik:

- Mindkét folyó jórészt „természetközeli” jellegű (meanderezés, hosszú nyílt ártéri szakaszok, szakadó partok).
- Több helyen nagyon szűk hullámtéri szakaszok találhatók.
- Nehezen megközelíthető és fenntartható töltések és depóniák.
- Ideálistól eltérő területhasználatok az ártéren és a hullámtéren (pl.: a legeltetés visszaszorult).
- Természetvédelmi korlátozások.
- Elmaradt fenntartási munkák.

Igazgatóságunk mérlegelve a nagyvízi medrek legkritikusabb pontjait, a növényzet-szabályozási intézkedések során az elsőként elvégzendő feladatként a hidak környezetében elvégzendő tisztítást jelölte ki. Ugyanis a hidak környezetükben felnőtt fák és cserjék fokozzák az egyébként is meglévő szűkületet, és elősegítik a hídpillérekre való felrakódást. Betorkollások alatt pedig - például Sajószentpéteri híd és a Nyögő-patak torkolata - a mellékvízfolyások által szállított víztömeg is nehezebben jut a befogadóba.

Az említett két folyó és a Sajóhoz közvetlenül kapcsolódó Bódva-patak esetében össze-
gyűjtöttük a kritikus pontokat:

Sajó	19 db. híd, 10 db. betorkollás,
Hernád	12 db. híd, 6 db. betorkollás,
Bódva	16 db. híd, 2 db. betorkollás.

Ezek környezetében a vízszállító képesség javítása céljából az alábbi beavatkozásokat határoztuk meg:

- a Sajó és a Hernád esetében al- és felváz irányban egyaránt 200-200 m hosszón, a Bódva esetében 100-100 m hosszón a **teljes fásszárú növényzetet eltávolítása** a mederrézsűből és a parti sávból is,
- ezt követően **tuskómarás, tereprendezés,** kaszálható felület kialakítása,
- hosszú távú **gépi fenntartás** a gyepfelület és fátlan állapot megőrzése céljából,
- a **mederbe dőlt,** közvetlen vízfolyási akadályt képező **fatörzsek eltávolítása,**
- jelentősebb mellékvízfolyások betorkollása alatt szintén 200 méteres védőtávolság kitakarítása.

Természetesen a fenti távolságokon belül természetvédelmi szempontból bizonyos kis számú, elsősorban nagy méretű, állékony, őshonos faegyed meghagyható.

Tekintettel arra, hogy a területek nagy része Natura 2000 védelem alatt áll, fenti munkák elvégzése előtt nemcsak erdészeti hatósági, de természetvédelmi engedélyeztetésre is szükség van. Előzetesen már történt egyeztetés a nemzeti park kollégáival a tervezett munkákról, illetve az idei évben a Sajószentpéteri híd környezetében már történt is fakivágás a felvízi oldalon. Ezen kívül a Sajóecsegi híd környezetében is felmérésre kerültek a kivágandó fák és cserjék.

A miskolci Sajó-híd szelvénye árvízkor

Amint az a fenti képen is látszik, igazán árvízkor látszik, hogy a felnött növényzet milyen mértékben állja útját a levonuló víznek, és vegetációs időszakban a lomboszatban fennakadó növényi részek és hulladék miatt a meder jelentős részét kizárja a vízzárlatból.

A tavalyi évben megfogalmaztunk egy 7 lépésből álló mintaeljárást, amelyet a növényzetszabályozás előkészítése, engedélyeztetése és végrehajtása során alkalmazni tervezünk.

Az idei évben a rendelkezésre álló források függvényében és saját kapacitásaink lehetőség szerinti felhasználásával tovább tervezzük folytatni a helyszínek részletes felmérését, az engedélyezések előkészítését és bizonyos helyszíneken a beavatkozások kivitelezését.

Szerző: Miklós Tamás
csoportirányító
Vízrendezési és Öntözési Osztály

A selyemkóró okozta vízügyi veszélyforrás és az ellene való védekezés lehetőségei

A selyemkóró (*Asclepias syriaca*), vagy ahogy sokan ismerik, a vaddohány, napjaink egyik legtöbb problémát okozó idegenhonos, inváziós növényfaja.

A 1,5-2 méteres magasságot is eléri, széles, erős szárral és dohányéhoz hasonló levelekkel rendelkezik, tömött virágzata nyáron nyílik, amelyből őszre fejlődik ki zárt tűsző termése. A

termés beérését és felnyílását követően kerülnek elő a 6-8 mm hosszú magok, amelyeket hosszú, ezüstös színű „selyem” szálak segítenek a szél általi terjedésben. A hatékony szállítóképlet mellett jól fejlett gyökérrendszerrel is rendelkezik, földalatti sarjtelepeket képezve, amely mind terjedését, mind megújulását nagyban elősegíti.

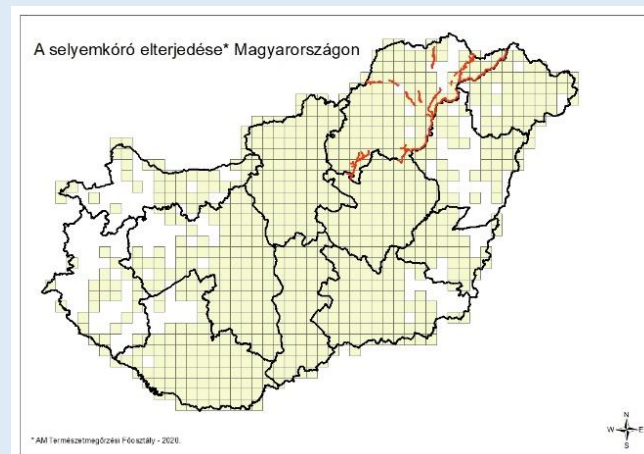
Selyemkóró virágzó egyedei

Az Észak-Amerikából származó növényt eredetileg textilipari alapanyag gyanánt telepítették be hazánkba, azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Emellett kiváló mézelő is, így méhészeti körökben kedvelt és volt idő, amikor mutatós virága miatt dísnövényként is ültették. Sajnos további pozitívumokat nem tudunk felsorolni, kedvezőtlen jellemzőket viszont annál inkább. Tekintettel özönnövény jellegére, tulajdonságaiból eredő rendkívül gyors terjedési és visszaszerzési képességeire, több ágazatban is jelentős problémákat okoz jelenléte és az ellene való védekezés nehézségei.

Talán eddig a legjelentősebb veszélyt a természetvédelmi területek állapotának lerontásával és az őshonos fajok kiszorításával, a biodiverzitás csökkentésével okozta. A mezőgazdasági művelést szintén akadályozza, és helyenként a művelési ágak megfelelő állapot fenntartásnak költségeit is megnövelheti.

Vízügyi szempontból a gyepesített felületek, különösen az árvízvédelmi töltések, depóniák gyeptakarójának rongálásával, mélyre hatoló gyökerével pedig a földművek szerkezetében

okozhat érzékeny károkat. Fenti jelenségek hosszú távon és nagy kiterjedés esetén végső soron az árvízi biztonságot is veszélyeztetik. Az alábbi térképen a selyemkóró hazai elterjedését láthatjuk, ahol az adott felmérési rácsháló sárga színű négyzete jelöli a faj előfordulását.

A selyemkóró előfordulása hazánkban

Jól látható, hogy alkalmazkodó képességének köszönhetően mára szinte az ország egész területét meghódította, és terjedése napjainkban is folyamatos.

Az ÉMVIZIG védműveinek környezetében az utóbbi mintegy 10 évben jelent meg, de csak az elmúlt néhány évben kezdett helyenként tömegessé válni.

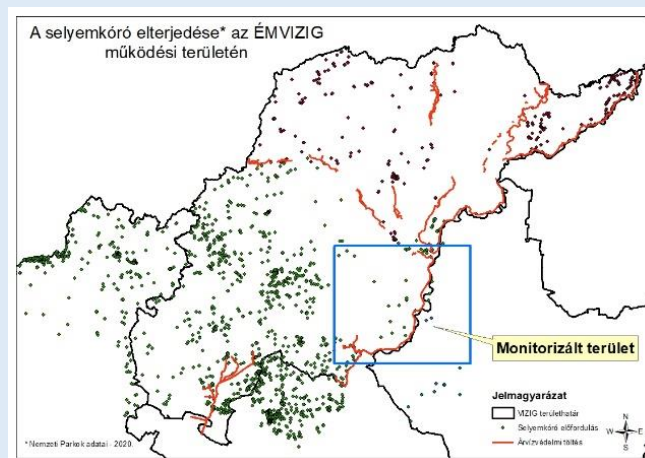
Selyemkóró a vízdali töltésrészűn nyár közepén

Jól mutatja a kép a legfőbb problémát, a sarjtelepek összefüggő, zárt állományát, amely alatt a fű kipusztul és nem tudja ellátni a földmű

védelmét, miközben az özönnövény gyökerei mélyen a töltéstestbe hatolnak.

A selyemkóró elleni védekezésnek számos hazai és külföldi szakirodalma van, és ezeket áttekintve megállapítható, hogy a csupán mechanikai módszerek (pl. kaszálás, kihúzás, kiásás) nem elegendőek, és bár csökkentik az egyedszámot, a fertőzést nem tudják megszüntetni. A legkisebb talajban maradt gyökérdarab is képes a következő évben kihajtani és a kaszálással a föld alatti gyökérrendszer sem károsodik számottevően. A védekezést ezért mindenképpen ki kell egészíteni vegyszeres beavatkozásokkal is, amelyről már ugyancsak széleskörű szakirodalmi adatok állnak rendelkezésre.

Mindazonáltal ahhoz, hogy az Igazgatóság saját gyakorlati tapasztalatokat is szerezzon, és a fenntartógép állományához és személyi feltételeihez, valamint az ehhez szükséges anyagi forrásokhoz leginkább illeszkedő védekezési technológiát tudja kialakítani az idei évben 4 db. mintaterület kijelölését tervezi a 08.02. és 08.03. számú árvízvédelmi szakaszokon. Ezeken a selyemkóró fejlődési állapotához alkalmazkodva, eltérő időpontokban és különböző hatású (hormon hatású, fotoszintézist gátló) vegyszerekkel történnek majd a beavatkozások. Az alkalmazott vegyszerek típusának (totális - szelektív) és pontos dózisának meghatározása növényvédelmi szakember bevonásával történik. A kezeléseket a tervek szerint saját dolgozók végzik el. A beavatkozások hatásait az év során folyamatosan nyomon követjük, dokumentáljuk. A vegyszerezést természetesen csak a szükséges engedélyek birtokában a Bükk Nemzeti Park kollégáinak bevonásával végezzük. Igazgatóságunk területének fertőzöttségét a nemzeti parkok 2020. évi adatai alapján mutatja a következő ábra. A kék négyzet a leendő mintaterületek elhelyezkedését jelöli a Tisza mentén.

Elterjedés és tervezett mintaterület

A selyemkóró elleni küzdelmet nagyban megnehezítik a növény fent már vázolt alapvető tulajdonságai, és hogy a termőhellyel szemben rendkívül tág tűrőképességgel rendelkezik. Ehhez járul még erőteljes méreganyag tartalma, amely miatt gyakorlatilag nincs természetes ellensége, semmilyen állat nem legeli le, nem rágja meg.

A nehézségek ellenére jól felfogott vízgazdálkodási, árvízvédelmi érdekek miatt is küzdenünk kell a selyemkóró ellen. Ezt csak erősíti, hogy a 43/2010 FVM rendelet alapján minden földhasználónak kötelessége az ellene való védekezés a saját területén. Az Európai Uniónak az özönfajok visszaszorítására kiadott Cselekvési Terve szintén nevesíti ezt a feladatot, amelynek hazai végrehajtásában a vízügyi igazgatóságoknak is tevékenyen részt kell vállalniuk.

Reményeink szerint a mintaterületeken végzett különböző beavatkozások eredményeinek kiértékelése segít majd abban, hogy a jövőben több szempontból is a lehető leghatékonyabb módszerekkel tudjunk fellépni a selyemkóró terjedésének lassítása érdekében.

*Szerző: Miklós Tamás
csoportirányító
Vízrendezési és Öntözési Osztály*

Közfoglalkoztatásunk 10 éve

Közmunka, közhasznú munka, közfoglalkoztatás. Naponta halljuk, mondjuk, foglalkozunk vele, szidjuk, dicsérjük, mindenki vérmérséklete szerint.

A közfoglalkoztatás jelenlegi lebonyolítási formájában 2012-től van életünkben, ez elég hosszú idő ahhoz, hogy mérleget vonjunk, mit adott nekünk és mibe került ez a tíz év.

A 2011. évi CVI. törvény fektette le a mai formájában ismert közfoglalkoztatást. Előtte is volt közmunka, azonban annak pályázati feltételei, időtartama, a támogatás mértéke jelentősen eltért, a mai formától. Megváltozott a pályázati rendszer, a támogatások formája, az egész lebonyolítás és a Vízügyi Igazgatóságoknak gyakorlatilag kötelező lett a közfoglalkoztatás.

2012-ben az induláskor, mindenki még csak tanulta az új rendszert, mind a felsőszintű központi irányítás, mind mi, mint végrehajtók. Nem volt tapasztalatunk a saját létszámunk tízszeresét kitevő állomány munkával történő ellátásában, mozgatásában, ellenőrzésében, adminisztrálásában, eszközökkel történő ellátásában. Mindeniben volt egy kis félsz, azonban a feladat adva volt, fel kellett nőni hozzá.

Térségünkben az akkori munkanélküliségi helyzet (B.-A.-Z. megye 16%, Heves megye 14%) szinte kötelezővé tette a nagyobb létszámú közfoglalkoztatás elindítását. 2012-ben Igazgatóságunk éves átlagban 3339 fő közfoglalkoztatását vállalta. A nagyságrendhez tartozik, hogy akkoriban a közalkalmazotti létszámunk 340 fő volt! A magas munkanélküliség lehetővé tette szakmunkások, irodai alkalmazottak, sőt diplomások felvételét is. A szakszolgálataink válogathattak szakmunkásokból, az adminisztrációs feladatok ellátásához biztosított volt a képzett állomány. Kisvízfolyásainkon, a társulatoktól átvett, nagyrészt elhanyagolt állapotú vízfolyásokon a géppel nem megközelíthető helyeken, rendelkezésre álltak a nagylétszámú brigádok a kézi kaszálás, cserjézés, iszaptalanítás elvégzésére. A magas létszám miatt az állami támogatás is több százmillió Ft volt, melyet eszközök, gépek vásárlására fordíthattunk, később ingatlanjaink rendbetételéhez anyagokat tudtunk vásárolni.

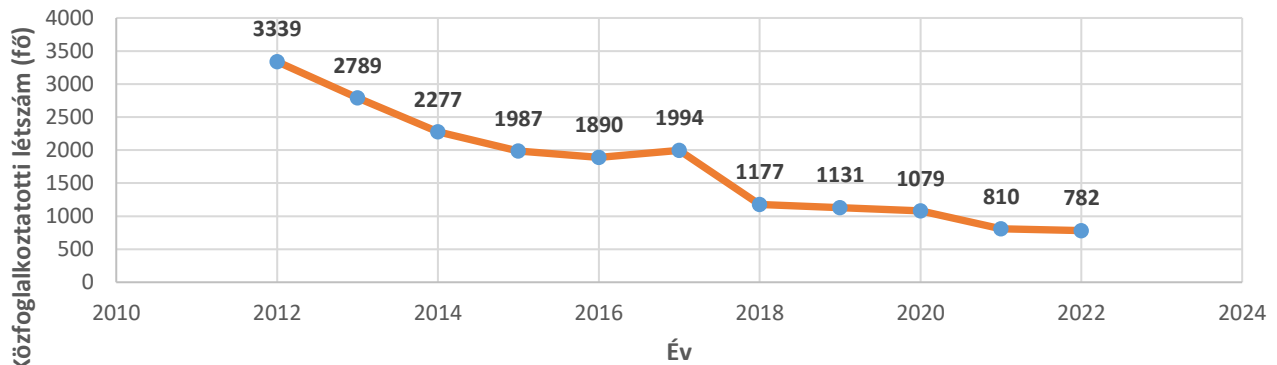
Már szinte idilli állapotnak tűnhet így visszatekintve, azonban ennek is, mint általában mindennek, meg volt az ára. A követlen irányítást végző őrreinkre óriási nyomás nehezedett, hiszen egyszerre több munkahelyszínen kellett a feladatokat kiadni, a munkát irányítani, ellenőrizni és az adminisztrációs munkát is ellátni. Meg kellett oldani a brigádok szállítását, melyhez kezdetben nem volt meg a szükséges gépjármű. Az egységeknél és a központban a saját létszámunk sokszorosát kitevő közfoglalkoztatottnak kellett a munkaügyi, gazdasági és bér ügyeit határidőre elintézni, egyeztetni a Munkaügyi központokkal, biztosítani a munkavédelmi oktatásokat, stb... Kezdetben a közfoglalkoztatottak heti bért kaptak elképzelhető milyen adminisztrációs, szervezési munkát igényelt csúcsban 3500 fő részére hetente bért fizetni.

Nos, valahonnan innen indult Igazgatóságunkon a közfoglalkoztatás, mely 10 éve a részünké, alapfeladatunkká vált.

A kezdetektől a jelenleg futóval együtt 15 programot, valamint 3 mintaprogramot hajtottunk végre. Az első időkben egy-egy program nem volt egész éves, egy évben két programot is indítottunk. 2020-ban a kialakult a pandémiás helyzetben pedig 302 fővel ún. „veszélyhelyzeti” programot indítottunk, a munkából kiesők átmeneti megsegítésére.

Az eltelt időben létszámaink így alakultak:

Közfoglalkoztatotti létszám (fő)

A diagram jól mutatja, hogy az indulás óta létszámunk hol kisebb, hol nagyobb mértékben, de folyamatosan csökken. Induláskor még nem igazán tudtuk, de ez így van rendjén. A Kormány már a közfoglalkoztatás indításakor célul tűzte ki, hogy ez a foglalkoztatási mód átmeneti jellegű legyen. Célja, hogy az álláskeresőket a programba bevonva, ott tapasztalatot szerezve, felkészítse őket az elsődleges munkaerő piacra történő visszatérésre. Jól látható, hogy az eltelt tíz évben a bevonható, bevont létszám közel a negyedére csökkent, ami nagyon közelít a munkanélküliségi ráta csökkenési arányához.

Igazgatóságunk tehát a programokkal elő tudta segíteni, a tartósan munkanélküliek elsődleges munkaerő piacra történő visszatérését. Ez társadalmi szempontból jelentős eredmény, azonban az önös igazgatósági érdeket nézve, részünkre veszteség. Miért? A nagy létszámú programok esetében, a létszámarányosan juttatott állami támogatásból jelentős fejlesztéseket tudtunk végrehajtani. Gépeket, kis és nagy értékű eszközöket szereztünk be, magasépítményeink korszerűsítésére anyagbeszerzéseket tudtunk végrehajtani, műtárgyaink jelentős részét rendbe tudtuk tenni, beindítottuk a hiányzó sorompók, beton töltéstartozékok gyártását, bérelt gk. igénybevételeivel segítettük a közfoglalkoztatottak szállítását, fenntartó gépeinket üzemanyaggal tudtuk ellátni.

A létszám csökkenése magával hozta azt a változást is, hogy napjainkban a közfoglalkoztatás egyre inkább szociális közfoglalkoztatássá válik. A korábban nagy számban felvehető szakképzett munkaerő visszatért az elsődleges munkaerő piacra. Szakszolgálatainknál lassan elfogynak a szakmai munkát végző közfoglalkoztatottak, kénytelenek képzettség nélküli munkaerőt alkalmazni, akik nem tudják a korábbi szakmai színvonalon ellátni feladataikat. A napjainkban kiközvetíthető közfoglalkoztatottak nagy része nem rendelkezik szakképesítéssel, sokuk ennek hiányában, valamint a munkához való viszonya miatt nem tud belépni az elsődleges munkaerő piacra, bennragad a közfoglalkoztatásban. Megítélésem szerint a jelenlegi 7-800 fő körüli létszám az, ami működési területünkön hosszabb távon bevonható lesz a közfoglalkoztatásba, ekkora nagyságú programokra számíthatunk. Ez a létszámcsökkenési folyamat meghatározza a programok során tervezett, tervezhető munkákat is. A korábbi épület-, műtárgy korszerűsítési, javítási, a szakszolgálatok esetében tényleges szakipari munkák helyett, egyre inkább előtérbe kerülnek a vízfolyásainkon kézzel végezhető munkák, (kaszálás, nádírtás, cserjézés, előtér tisztítás....) a hulladékmentesítés, területrendezés.

Összegzésként, visszatekintve az elmúlt tíz év közfoglalkoztatási programjaira, nézzük meg mit adott nekünk és mit tettünk érte.

Aki dolgozott, dolgozik a programok végrehajtásában, az szerintem egyből rávágja: nagyon sok munkát! Gyakorlatilag előzmények nélkül, meg kellett tervezni több ezer közfoglalkoztatott munkáját, szállítását, szerszámokkal, védőfelszerelésekkel történő ellátását, a munkák

ellenőrzését. El kellett készíteni a felvételhez és a foglalkoztatáshoz szükséges előírt okmányokat, biztosítani kellett az orvosi vizsgálatokat. A beszerzéseknél a nagyságrend miatt közbeszerzési eljárás vált szükségessé, ami nagyban lassította az eszközök, védőeszközök kiadásának lehetőségét. Fel kellett készíteni a közfoglalkoztatottakat közvetlenül irányító őr állományt 50-100 ember munkájának megszervezésére, ellenőrzésére, dokumentálására. Mindezt csak nagy odafigyeléssel, szorgalommal, fegyelmezettséggel, összefogással lehetett biztosítani, de a közalkalmazotti állományunk kiállta ezt a nehéz próbát, hiszen programjaink sikerrel zárultak. Jelzi ezt, hogy mind a BM, mind az OVF, valamint a Kormányhivatal által tartott ellenőrzések során elmarasztalást nem kaptunk. Amennyiben valamilyen rendkívüli ok miatt plusz feladatot kellett vállalnunk (pl. 2020-ban a COVID járvány), bátran fordultak hozzánk, mivel tudták, hogy meg fogjuk oldani!

A feladatokon kívül azonban fejlődést is adott Igazgatóságunknak ez a 10 év. A programok segítségével vízfolyásaink, műtárgyaink karbantartottsága jelentősen megnőtt. A géppel nem megközelíthető helyeken vízfolyásaink fenntartottsága nagyot javult, olyan helyeken is végezhetünk tisztítási, iszapolási munkákat, melyeken a program nélkül nem lett volna lehetőségünk az élőmunka és a finanszírozási lehetőség hiánya miatt. A gépi, valamint kézi munkák összehangolásával és a programban elszámolható üzemanyag segítségével fenntartási munkáink hatékonyabbak lettek, a kezelésünkbe átadott társulati vízfolyások rendbetétele a közfoglalkoztatás nélkül éveket csúsztatott volna.

*Kaszált depónia a Tarna
40+309 szelvényében*

*Meszes, Rakaca patak természetes
partbiztosítás*

2015-ig a programok keretein belül, élve a lehetőséggel sikerült gépparkunkat jelentősen fejleszteni. Olyan gépeket, berendezéseket (MTZ traktor, szárzúzó, bálázó, padkahenger, utánfutók...) tudtunk beszerezni, melyek hosszú távon segítik, teszik hatékonyabbá munkánkat. 2015-től lehetővé vált anyagköltség elszámolására is. Élve a lehetőséggel számtalan gátórházon, védelmi központon tudtunk javítási, korszerűsítési munkákat, szigeteléseket elvégezni. Az MBSZ-en veszélyeshulladék tárolót létesítettünk, egységeink központi épületeinek részleges korszerűsítését végeztük el, kerítéseket, járdákat javítottunk, pótolunk, mindezt a program költségén, a közfoglalkoztatottak közreműködésével. Ezen munkák jelentős része az Igazgatóság szűkös költségvetése miatt a program nélkül nem valósulhattak volna meg. Fontos szerepet játszik továbbá a közfoglalkoztatás a hiányos töltéstartozékaink pótlásában. Évente ezres nagyságrendben gyártottunk, gyártunk beton töltéstartozékokat, szelvénykövet, birtokhatárkövet, kerékvetőkövet, melyek beépítése is a program keretében valósul meg. A sorompók gyártásában elsők vagyunk a VIZIG-ek között. Elismerésként az OVF felkérte Igazgatóságunkat egy szakmai bemutató megtartására, mely nagy sikert aratott.

MBSZ veszélyes hulladék tároló

Festésre váró sorompók a Hajózási Szolgálatnál

A Tisza és Bodrog folyókon, a nyaralóhajózási projekt beindulása miatt Igazgatóságunknak 30 db nagy méretű, egyedi gyártású bóját kellett kihelyezni a veszélyesebb vízterületeken történő forgalomirányítás biztosítására. A Hajózási és a Tiszalöki Vízlépcső szakszolgálatok részvételével, mintaprogramot szerveztünk a bóják legyártására. A bóják határidőre elkészültek, a gyártásukhoz beszerzett eszközök (daru, füst elszívó berendezés, szerszámok...stb.) pedig hosszabb távon hasznosíthatók munkáinkhoz.

Az idei évben is indítunk mintaprogramot a Tiszalöki Vízlépcsőnél megvásárolt terület és csarnokok felújítására. Ennek keretében rendezzük az elhanyagolt területet, kerítést építünk, teljes felújításra kerül a szociális blokk, kicseréljük a nyílászárókat, szigeteljük az épületet. A mintaprogram nélkül ezen felújítások forráshiány miatt évekre elhúzódhattak volna.

Korábban már említettem, hogy a program lényege, hogy segítse és felkészítse az átmenetileg munkanélkülieket, az elsődleges munkaerőpiacra történő visszavezetésben. E tevékenységnek lett haszonélvezője igazgatóságunk is, mivel 162 fő közfoglalkoztatottat tudtunk átvenni közalkalmazotti állományba, mind fizikai, mind szellemi munkakörbe. Közülük 92 fő jelenleg is igazgatóságunk dolgozója. Ez azért pozitív, mert az átvett dolgozók nem „beesnek az ajtón,” hanem a közfoglalkoztatásban már megismerték Igazgatóságunkat, tevékenységünket, így sokkal hamarabb és könnyebben illeszkednek be közénk.

Most lássuk, mibe került ez nekünk.

A befektetett rengeteg munkáról már tettem említést korábban. Igazgatóságunk közalkalmazotti állománya felnőtt a feladathoz. Kezdetben sokszor hangzott el egymás közötti beszélgetésekben, hogy „ezt már nem lehet megoldani,” aztán megoldottuk. Persze nem volt könnyű a kezdetekben és napjainkban sem, más-más okok miatt.

Kezdetben a fő gondot a nagy létszám okozta. Hol dolgoztassunk ennyi embert, honnan biztosítsuk a szerszámot, míg a közbeszerzés lefolytatására kerül, hogy adjunk munkaruhát, ha a kötelező központosított beszerzésből csak a program felénél érkezik meg a ruha, mivel szállítsunk ennyi embert? Hatalmas szervezési munkát jelentett, hogy biztosítsuk a programban vállalt munkák teljeskörű elvégzését, eközben megfeleljünk a munkavédelmi, balesetvédelmi előírásoknak, hatósági követelményeknek, a BM és OVF utasításainak. A területen dolgozó őrünk biztosították a folyamatos munkavégzést, ellenőriztek, munkaruhát, eszközöket osztottak ki, ingáztak a munkahelyszínek között, dokumentáltak. Mindezt esetenként 50-100 fő közfoglalkoztatott részére. Ez óriási leterheltséget jelentett. A területi felügyelőknek, szakaszmérnököknek meg kellett szervezni több száz ember munkavégzését, eszköz és védőeszköz ellátását, a munkásszállítást, védőital ellátást, ugyanakkor végezni kellett a „békebéli munkát” is. Nem volt egyszerű dolog, néha voltak viták, duzzogások, azonban így utólag elmondhatjuk, maradéktalanul teljesítettük a vállalt munkákat. Legalább ekkora, csak más jellegű teher hárult a nagylétszámú program

adminisztrálásával foglalkozó közalkalmazottjainkra is. A programok indulásakor több ezer ember felvételét kellett rövid időn belül biztosítani, ez hatalmas és nagyon szervezett munkát követelt mindenkitől. Kiközvetítések intézése, szükséges papírok begyűjtése a közfoglalkoztatottaktól, az előírt dokumentumok elkészítése: munkaszerződés, tájékoztatók, szabadságos karton, bérrel kapcsolatos feladatok....stb. Ahhoz, hogy ezeket a feladatokat határidőre el tudjuk végezni, szükséges volt az egységek és a központi osztályok nagyon szoros együttműködése, mivel a feladatok egymásra épültek. A felvételt követő időben aztán jelentős munkát adnak a rendszeres jelentések, (létszám, munkavégzés, munkanorma teljesülések, beszerzések...stb.) a program pénzügyi elszámolásával kapcsolatos feladatok, a bérelszámoláshoz fűződő elszámolások, a munkaügyi adminisztráció. Ezekből látszik, hogy a programok rendkívül szerteágazó feladatot adnak igazgatóságunknak. Nagyon precíz szervezési munkát igényel, hogy minden téren megfeleljünk az előírásoknak, teljesítsük kötelezettségeinket.

Napjainkban az előzőekben részletezett feladataink ugyan úgy megvannak csak kisebb léptékben. A munkanélküliségi helyzet javulásával számottevően lecsökkent a közfoglalkoztatásba bevonható munkavállalók száma. Ez magával hozta, hogy most már nem az a probléma, hogy milyen munkát adjunk a nagylétszámú közfoglalkoztatottaknak, hanem az, hogy hogyan töltsük fel a vállalt létszámot. Nekünk semmi sem jó mondhatnák, azonban ez nem nyafogás, hanem valós probléma! Igazgatóságunkon van egy közfoglalkoztatotti állomány, akik már huzamosabb ideje dolgoznak nálunk, Ők teszik ki a programok létszámának jelentős részét, ha tettszik ők a mag. Azonban egyre kevesebb az álláskereső, - ez fokozottan igaz a képzettséggel rendelkezőknél – ezért a programból távozókat pótlása komoly problémát jelent. Ez a helyzet oda vezetett, hogy míg a 2-3000 fős programokban 92-95%-os volt a létszám feltöltöttsége, az utóbbi 2 programban már kérnünk kellett a Kormányhivatalt, hogy a kötelező 90%-os feltöltöttségi kötelezettségünket csökkentse le 80%-ra.

Összefoglalva, úgy érzem, hogy a rengeteg befektetett munka meghozta az eredményét. Vízfolyásaink karbantartottsága nagyot nőtt, soha ennyi töltéstartozék, sorompó nem lett beépítve, magasépítményeink korszerűsítése önerőből nem sikerült volna ilyen mértékben, eszköz és gépállományunk hatalmasat fejlődött. Ami talán az anyagi profiton felül még fontosabb, az az, hogy a közalkalmazotti állományunk fel tudott nőni a feladatokhoz. Rutint szereztünk a munkák szervezésében, az elszámolásokban, jelentésekben, rövid határidős feladatok teljesítésében, mely rutint nem csak a közfoglalkoztatás keretében, hanem a mindennapi munkákban is tudunk kamatoztatni.

Vörösmarty Mihály "Gondolatok a könyvtárban" című versének zárósora tökéletesen illik az elvégzett munkánkra: *„Ez jó mulatság, férfi munka volt!”*

És, hogy mit hoz a jövő? Egy biztos: munkát. A létszám csökkenésével, a képzett közfoglalkoztatotti állomány elfogyásával feladataink biztosan változni fognak, terveinket a rendelkezésre álló munkaerő összetételéhez kell igazítani. Nem tudjuk mi lesz a 10 éven túl a közfoglalkoztatásban dolgozók tovább foglalkoztathatóságával. Korábban már jeleztem, hogy igazgatóságunknál ez a létszám jelentős, ezért kiesésük érzékenyen érintene bennünket.

Sok még a bizonytalanság, azonban az eddigi teljesítményünk garancia lehet arra, hogy a változó feltételek mellett is helyt fogunk állni.

Szerző: Csohány Péter
szakágazati vezető
Közfoglalkoztatási Önálló Csoport

Igazgatóságunk 2021-ben megvásárolta a Tiszalöki Vízlépcsőnél, a sólyatér megközelítését biztosító területet, a rajta lévő műhelycsarnokokkal, szociális blokkal.

Az elmúlt években a megvásárolt épületeken, épület részeken a korábbi tulajdonos fenntarási, felújítási munkákat nem végzett, ezért azok állapota leromlott.

Az Igazgatóság beruházási kerete a kötelező feladatok ellátására és a szükséges beszerzésekre nem nyújt teljes körű fedezetet. Az éves központi költségvetés dologi részéből az Igazgatóság csak az elengedhetetlen üzemeltetési és fenntartási munkákat tudja finanszírozni. Ebből a forrásból a megvásárolt ingatlan lassan 35 éves épületeinek rekonstrukciója még ütemezetten sem végezhető el.

Előzőek miatt a felújítási munkák I. ütemének elvégzésére és a terület takarítására, rendezésére, körbekerítésére, **közfoglalkoztatási mintaprogram** indítását határozta el igazgatóságunk, melyet mind az OVF, mind a Belügyminisztérium támogatott.

A mintaprogramban elvégzendő szakmai munkákat a megfelelő szakképzettséggel rendelkező közfoglalkoztatottak látják el, kivéve a szociális blokk tetőszerkezet felújítási munkáit, valamint a szigetelési és burkolási munkákat, mert e feladat mennyisége miatt szükséges külső vállalkozó bevonása, mely kizárólag a munkadíjra vonatkozik.

A mintaprogram célcsoportja: Az előkészítési, valamint szakipari munkákhoz (bontás, burkolás, területrendezés, festés, kerítés építés,) szakképzettséggel rendelkező, illetve nem rendelkező álláskeresőket vonunk be, akik a programban való részvétellel jelentős munkatapasztalatra tehetnek szert, mely nagyban növeli a későbbi elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésük esélyét is.

A mintaprogrammal így kettős célt érhetünk el: külső forrást tudunk bevonni a felújításhoz és segíthetjük a programban résztvevő közfoglalkoztatottak szakmai tapasztalatszerzését.

A mintaprogram során tervezett tevékenységek:

Szociális blokk:

- sérült vakolat leverése, padlózat felbontása, a felületek előkészítése az újra vakoláshoz,
- nyílászárók cseréje,
- a vizes blokk újra burkolása, csempézése, vízellátó hálózat, szerelvények cseréje,
- a meglévő tetőszerkezet átalakítása, új tetőfedés, (külső vállalkozó bevonásával),
- az elavult villamos hálózat cseréje, világítás korszerűsítése,
- a fűtés korszerűsítése,
- az épületrész külső szigetelése.

Szociális blokk jelenlegi állapota

Szociális blokk folyosója

Csarnokok:

- teljes lomtalanítás, takarítás, sérült padozat javítása,
- sérült kopolit üvegfalak elbontása,
- tetőszerkezeten meglévő folytonossági hiányok megszüntetése, szükségszerű pótlások elkészítése.

Csarnok kívülről

Csarnok belülről

Az ingatlan területe:

- teljes körű lomtalanítás, gáztalanítás, hulladékok összegyűjtése, területrendezés,
- a terület lehatárolása érdekében, a kerítés nyomvonalának rendezése, oszlopok helyének kifúrása,
- a terület körbekerítése drótháló fonattal.

Területrendezés előtt

A megtisztított csarnokterület

A szociális blokk teljes körű felújítása, valamint a csarnokok korszerűsítésének I. üteme lehetővé teszi, hogy a létesítményeket „belakjuk”, ezáltal a Tiszalöki Vízlépcső hajóépítő, hajójavító tevékenysége egy fontos épületegyüttessel gazdagodik. Az elmúlt 10 évben a Tiszalöki Vízlépcső a Tisza menti vízügyes hajópark jelentős hányadán, valamint vállalkozási munka keretében egyéb szervezeteknek, magánszemélyeknek végzett hajó, úszómű építési, felújítási, javítási, karbantartási munkálatokat.

A vízügyes hajópark esetében a saját hajóinkon, úszóműveinken felül elsősorban a FETIVIZIG valamint a KÖTIVIZIG által üzemeltetett járműveken végeztek munkálatokat. A tevékenység

kiterjed a járművek partra vételére, főmotorok, segédmotorok felújítására, cseréjére, hajtóművek javítására, cseréjére, külső héjlemezek teljes cseréjére, festésére valamint kabinok belső munkálataira. A javításokat, felújításokat követően az üzemképességi vizsgálatokat, parti szemlék lebonyolítását is elvégezték.

Igazgatóságunk hosszabb távú terve, hogy a hajó, úszómű építési, felújítási, javítási, karbantartási munkálatokat kiterjessze a teljes tiszai vízügyi hajóparkra, melyhez a mintaprogramban felújított épületegyüttes kiváló lehetőséget teremthet.

*Szerző: Csohány Péter
szakágazati vezető
Közfoglalkoztatási Önálló Csoport*

A Tokaj Szakaszmeérnökség új szakaszmeérnökének bemutatkozása

Üdvözlök mindenkit, Liskai Dávid vagyok 2022. január 01-től a Tokaji Szakaszmeérnökség vezetője.

Tokajban születtem, itt nőttem fel, jelenleg is itt élek. Mindig kedves volt számomra Tokaj hegyalja, a folyók, a Taktaköz, sok szép emlék köt ide. Iskolai tanulmányaimat is Tokajban kezdtem, majd felsőfokú végzettséget Budapesten, a Nemzeti Közfoglalkoztatási Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző karán szereztem. Tisztavetés után a Magyar Honvédség hivatásos állományának tagja voltam több mint 5 éven keresztül. Az MH 5. Bocskai István Lövészdandárnál szolgáltam különböző tiszti beosztásokban az ország több pontján (Hajdúhadház, Debrecen, Hódmezővásárhely), valamint volt lehetőségem szolgálatot teljesíteni a Koszovói NATO békefenntartó misszióban is, ahol nemzetközi környezetben történő feladatellátás tapasztalatait sikerült elsajátítani. Katonai szolgálatom során vezetési, szervezési, és problémamegoldó képességekre tettem szert.

2020 áprilisában visszatértem Tokajba és az Igazgatóság Tokaji Szakaszmeérnökségénél helyezkedtem el területi műszaki referens beosztásban. Mindig is szerettem volna a Vízügyi ágazatban dolgozni, mert édesapám révén már gyerekként megszerettem ezt a közeget, és megismertem feladatait. Az új munkakör, az új kollegák és feladatok megismerése, illetve a beilleszkedés nem jelentett gondot számomra, örömmel és lelkesen végeztem a munkám. Nagyon tetszett a változatos terepi munkavégzés, különösen azért, mert itt itthon érzem magam.

Azért döntöttem a szakaszmeérnökség vezető állás megpályázása mellett, mert szerettem volna a tapasztalataimat és tudásomat a vízügyi ágazat érdekében hasznosítani, mindemellett a megszerzett terület és emberismereteket figyelembe véve képesnek érzem magam a vezetői feladatok megfelelő szintű ellátására.

A jövőben arra fogok törekedni, hogy egyrészt a vezetőség által részemre megelőlegezett bizalmat sikeres, eredményes, pontos munkavégzéssel viszonzom, másrészt jó munkakapcsolatot, megfelelő légkört és munkakörülményeket alakítsak ki a szakaszmeérnökség dolgozói számára.

*Szerző: Liskai Dávid Levente
szakaszmeérnök
Tokaji Szakaszmeérnökség*

Évszakos időjárás és vízjárási helyzetjelentés: 2021-2022. TÉL

Időjárás

Az idei **tél**, működési területünk egészén az átlagosnál melegebbnek bizonyult. A **-2** és **+2°C** közötti évszakos középhőmérséklet, általában **1,5-2,0°C**-al haladta meg a sokéves átlagot. A legalacsonyabb értékek a Bükk és a Mátra csúcsain alakultak ki, míg a legmelegebbet a két hegység déli előterének alföldi tájain mérték.

A havi középhőmérsékleteket tekintve **december +0,5** és **+2,0°C**, **január +0,5** és **+2,0°C**, **február** pedig **+1,5** és **+3,0°C** közötti eltéréssel zárult.

December enyhe idővel kezdődött, a nappali maximumok még sokfelé megközelítették a 10°C-t, ugyanakkor 4-ére már az átlagos alá süllyedt a hőmérséklet. 2-án sokfelé volt kiadós csapadék, 15-25 mm esővel, a magasabb hegyekben hóval. Ezután a hónap közepéig egymást követték az időjárási frontok, amelyek többnyire kevés csapadékot és mérsékelt változatosságot hoztak. A napi középhőmérséklet nagyrészt az átlagoshoz közel mozgott, majd december 15-20. között számottevő enyhülés következett be.

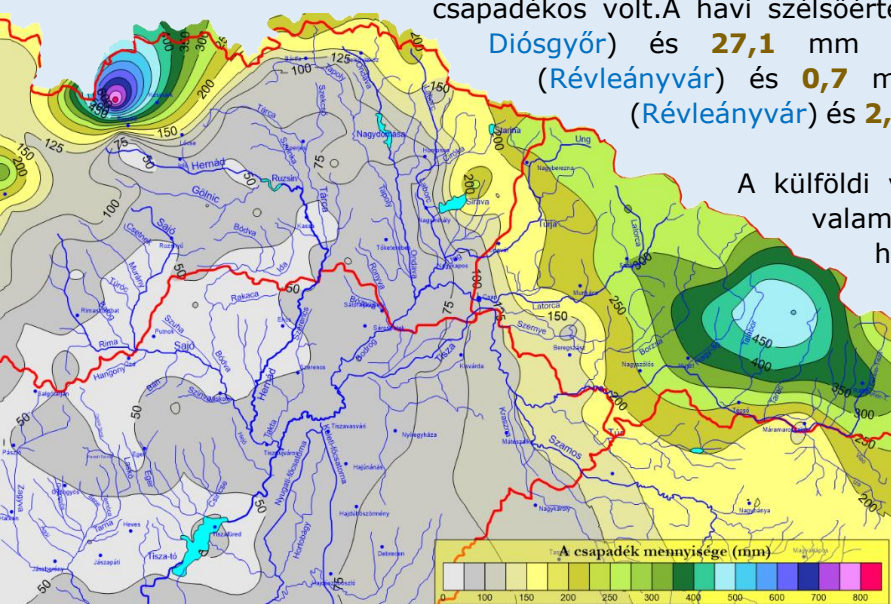
A hónap utolsó harmadában a hőmérséklet erős hullámozása volt jellemző. Csapadék többször is volt, a legemlékezetesebbnek a december 25-i hóvihár bizonyult. Szilveszter napján pedig az ország nyugati kétharmadán 13-18°C volt, miközben északkeleten csak 2-3°C-ot mértek.

Január rendkívüli enyhe idővel köszöntött be. A hónap első 5 napján sokfelé dőlt meg melegrekord, ugyanakkor ahol tartósabban megmaradt a köd, ott lényegesen alacsonyabb hőmérsékleteket mértek. Január 6-tól erőteljesen gyengült a felmelegedés és egy csaknem három hétig tartó hidegebb periódus következett, majd a hónap végén ismét enyhült az idő. Csapadék alig hullott, a 25-35 mm-es sokéves átlagnak általában mindössze 5-25%-át mérték.

Februárban folytatódott a száraz idő, 5-15 mm-es havi csapadékkal. A hőmérséklet hónapon belüli hullámozása viszonylag mérsékelt volt, ugyanakkor sokszor nagy volt a napi hőingás az erősebb éjszakai fagyok és a viszonylag magas nappali maximumok miatt.

Az **ÉMVIZIG működési területén**, a télen lehullott csapadék mennyisége 79,5 mm (Révleányvár) és 38,0 mm (Hidasnémeti) között változott. A csapadékmérő állomások zömén csak az évszakos átlag 40-60 %-át mérték. Január és február a megszokottól lényegesen szárazabb, míg december

csapadékos volt. A havi szélsőértékek **decemberben 55,5 mm (Miskolc-Diósgyőr)** és **27,1 mm (Hidasnémeti)**, **januárban 11,5 mm (Révleányvár)** és **0,7 mm (Tiszavalk)**, **februárban 17,7 mm (Révleányvár)** és **2,1 mm (Miskolc-Sajópart)** között változtak.

A külföldi vízgyűjtők közül a kárpátaljai területek, valamint a Felvidék Lengyelországgal határos hegykoszorúja és a Vihorlát-hegység térsége a megszokottnál csapadékosabb volt, míg az ezektől a területektől délre-délnyugatra eső vidékek átlagos, vagy attól kevesebb csapadékot kaptak. A legnagyobb évszakos értékeket (400-500 mm között) a **Felső-Tisza** (max: 499 mm Oroszmokra) jobbparti vízrendszerében mérték, míg 50 mm alatti

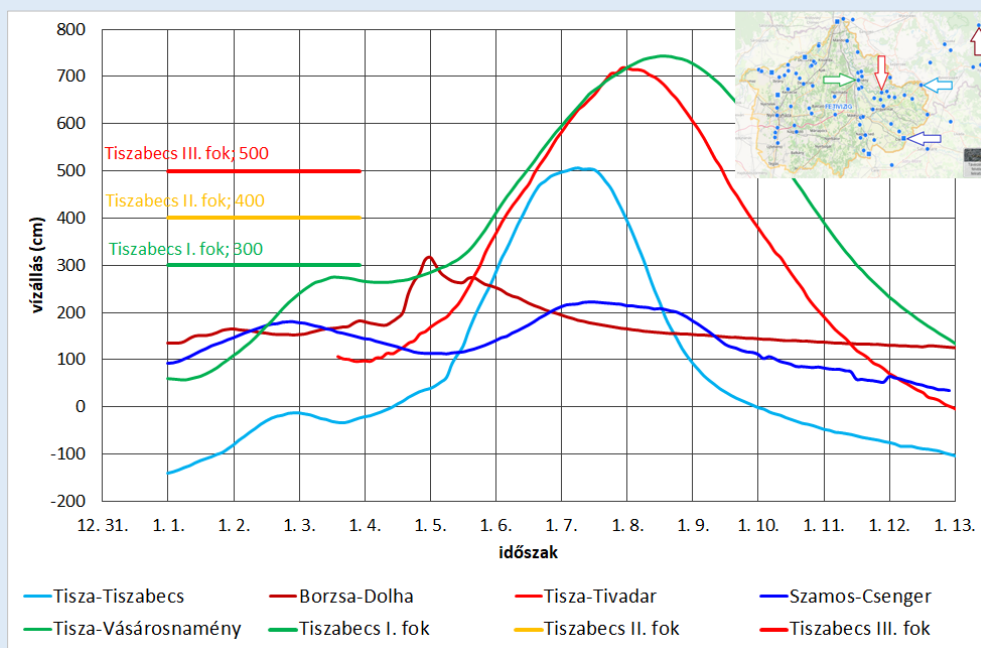
csapadékot mutató száraz terület főképp a **Sajó-Hernád** vízgyűjtőn fordultak elő.

Vízjárás

2022 enyhe telén a csapadék térbeli eloszlásának megfelelően viselkedtek a vízfolyások is.

A hazai területen eredők és a Sajó-Hernád vízrendszerbe tartozók, többnyire kisvízes állapotot mutattak, míg a **Bodrogon** és a **Tiszán** - a jelentős hófelhalmozódás mellett - több árhullám is kialakult. Ezek közül mindenképpen kiemelendő a Felső-Tisza január eleji árvize, amely a folyó ukrán-magyar határszélvényében Tiszabecsnél, több mint 11 éve nem tapasztalt magasságú (III. fokot meghaladó) vízszintet alakított ki.

Vásárosnamény alatt aztán az üres medrek és árterek már jelentős mértékben csökkentették a vízhozamcsúcsokat, így a közép-tiszai szakaszon az árhullám nagymértékű ellapulása volt észlelhető.

A Tiszabecsnél még III. fokot meghaladó tetőzés, Vásárosnaménynál már csak II. fokhoz közeli, Záhony-Tokaj között I. fokot mérsékelten, Tiszapalkonyánál és Tiszakeszinél pedig I. fokot éppen csak meghaladó maximális vízállásokat eredményezett.

2022. JANUÁRI TETŐZÉSEK A TISZA ÉS A BODROG, VALAMINT A SAJÓ ÉS A TAKTA ÉMVIKIG KEZELÉSÜ VÍZMÉRCEIN							
Vízfolyás	Készültségi fokozatok			LNV	Bekövetkezett tetőzések		Eltérés az LNV-től
Állomás	I. fok	II. fok	III.fok		értéke	időpontja	
cm							
Tisza							
Tokaj	600	700	800	928	641	2022.01.11. 06 h	-287
Tiszalök-felső				831	483	2022.01.11. 06-12 h	-348
Tiszalök-alsó				831	479	2022.01.11. 06-12 h	-352
Tiszapalkonya	500	600	650	806	502	2022.01.11. 08-16 h	-304
Tiszakeszi	500	600	650	811	502	2022.01.11. 08-20 h	-309
Bodrog							
Felsőberekci	550	650	700	795	505	2022.01.10. 16-20 h	-290
Sárospatak	500	600	650	740	489	2022.01.11. 18 h	-251
Sajó							
Kesznyéten				596	266	2022.01.11. 08-12 h	-330
Szerencs-Takta							
Kesznyéten árvízkapu-Takta	300	370	450	594	253	2022.01.11. 08-12 h	-341
Kesznyéten árvízkapu-Sajó oldal	300	370	450	670	349	2022.01.11. 08-14 h	-321

Szerző: Kovács Péter
kiemelt műszaki ügyintéző
Vízrajzi és Adattári Osztály

Nagycsécs térségében Sajó folyón kialakult szakadópart és mederelfajulás helyreállítása I. rész.

A jelen cikkkel egy hosszabb ideje fennálló, de a 2020. évi árvízét követően sürgőssé váló probléma megoldását és talán a Sajó folyó medervándorlásának kezelésének jó gyakorlatát szeretném bemutatni. Tekintettel arra, hogy a terjedelem korlátozott az első részben a kialakult helyzetet és a megoldás felé vezető úttal foglalkozom.

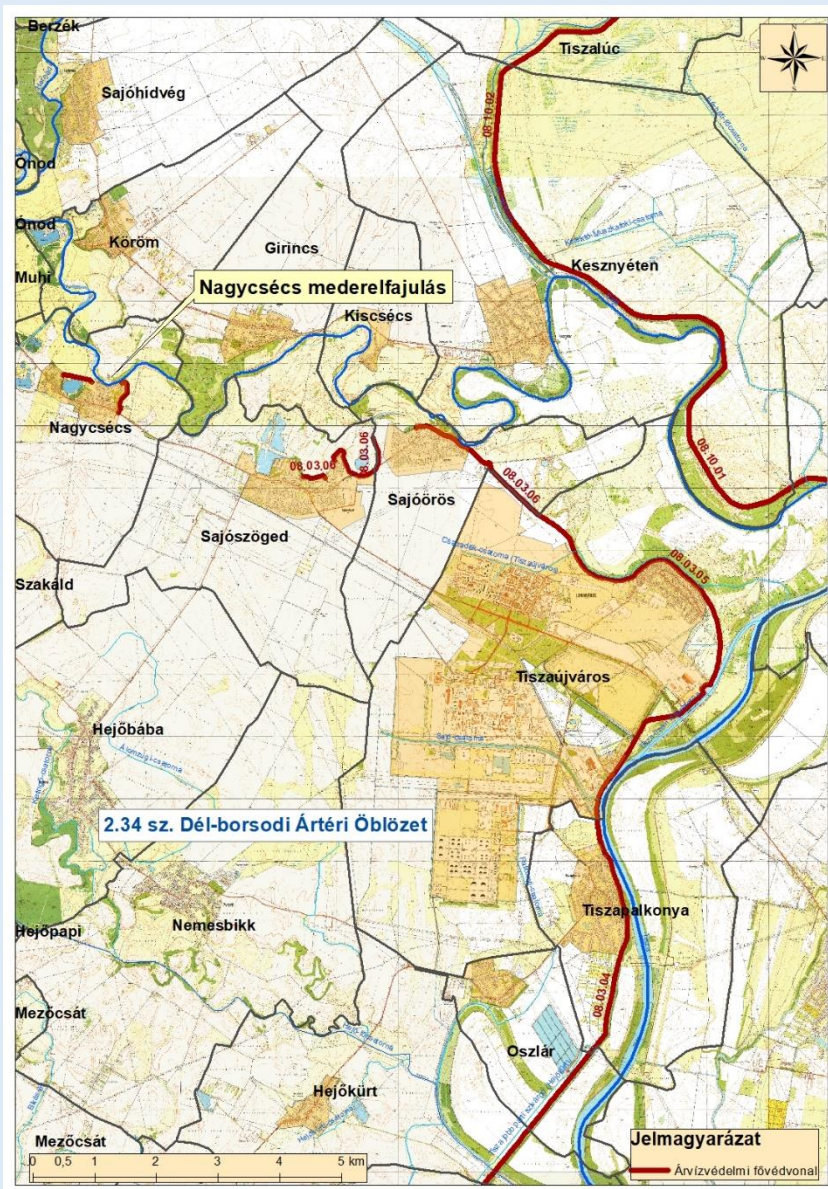
Nagycsécs település a Sajó folyó jobb partján a 25,000-27,000 fkm szelvények között, a Dél-borsodi ártéri öblözet északi határánál helyezkedik el.

Nagycsécs község belterületének Sajó folyóval határos szakaszán az 1970-es évek során épült a „Nagycsécs jobb parti partbiztosítás” néven a folyó 25,780-26,360 fkm szelvényei között partbiztosítási mű. A folyó természetes fejlődési folyamatai, az évtizedek során levonult árvizek hatására a partbiztosítással állandósított folyószakasz határán túl olyan medervándorlási folyamatok indultak be a jobb part felé, melyek elsősorban a 2000-2010 között levonult árvizek következményeképpen nagymértékben felerősödtek.

Elsősorban ennek betudható, hogy a Nagycsécsi jobb parti partbiztosítás felső szakaszát a jobb parti 26,400 fkm szelvény térségében elindult fokozatos hátra rágódási folyamat a 26,250 fkm szelvényig megbontotta, így a partbiztosítási mű jelenleg 25,780-26,250 fkm szelvények között képes csak ellátni feladatát, amely közvetlenül védi a belterületet.

A folyószakasz megfigyelése alapján megállapítható, hogy évente mintegy 12 m nagyságrendű volt a partmozgás, a medermozgás a jelentősebb árvizeket (2004., 2006., 2010., 2014., 2016.) követően intenzívebb volt.

A Nagycsécs település védelme érdekében a 2010. évi rendkívüli Sajó árvizeket követően 2011-ben települési körtöltés épült. A település mellett folyó Sajó akkori medre a körtöltést és a település

1. ábra Nagycsécs település

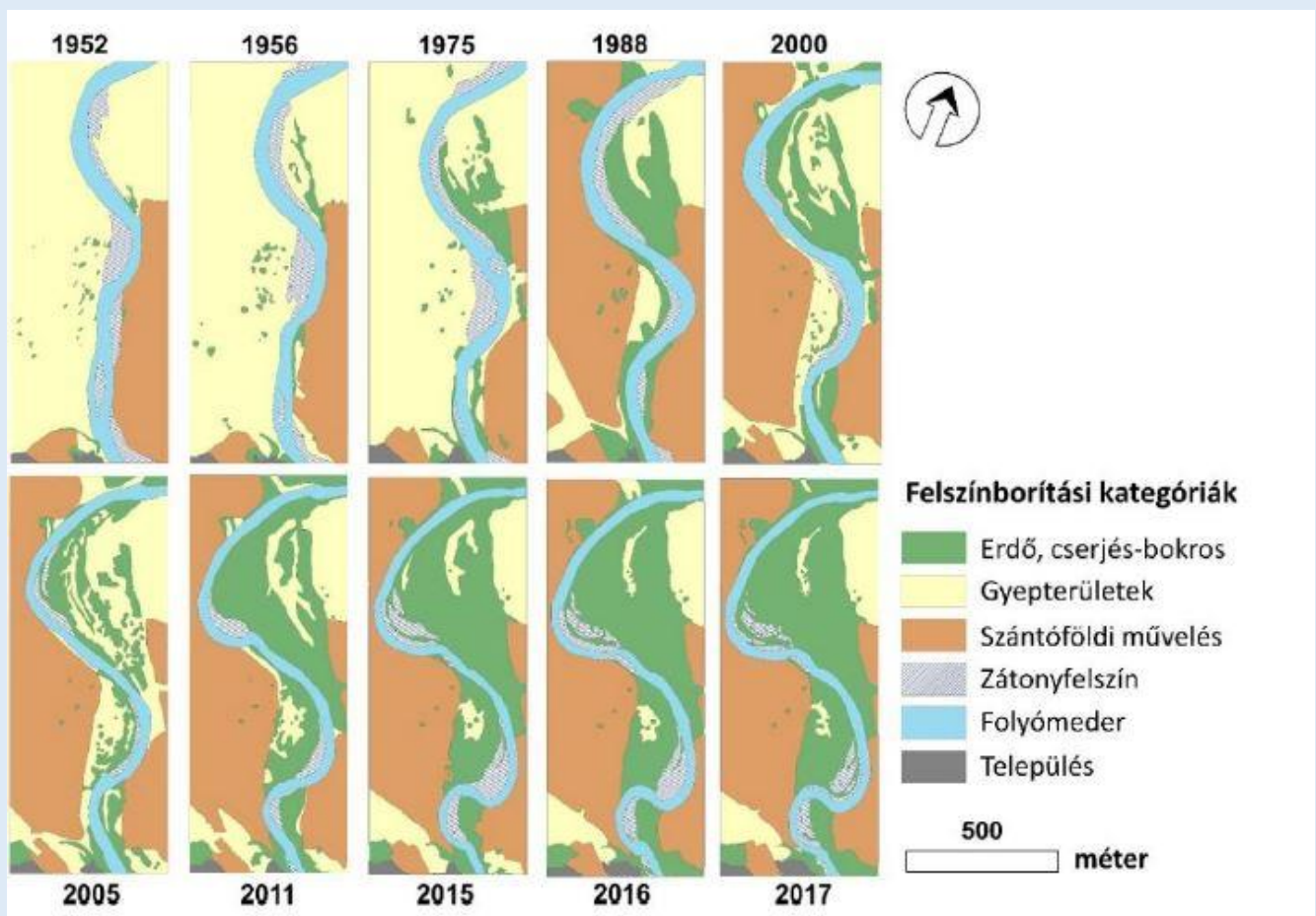
2005. évi légifotó

2018. évi légifotó

A folyó vonalvezetésének változása

közvetlen belterületét nem veszélyeztette, ugyanakkor a folyóvándorlásra utaló jelek már akkor is ismertek voltak, azonban a 2011. évi veszélyhelyzeti beruházás részeként külön partbiztosítás nem épült.

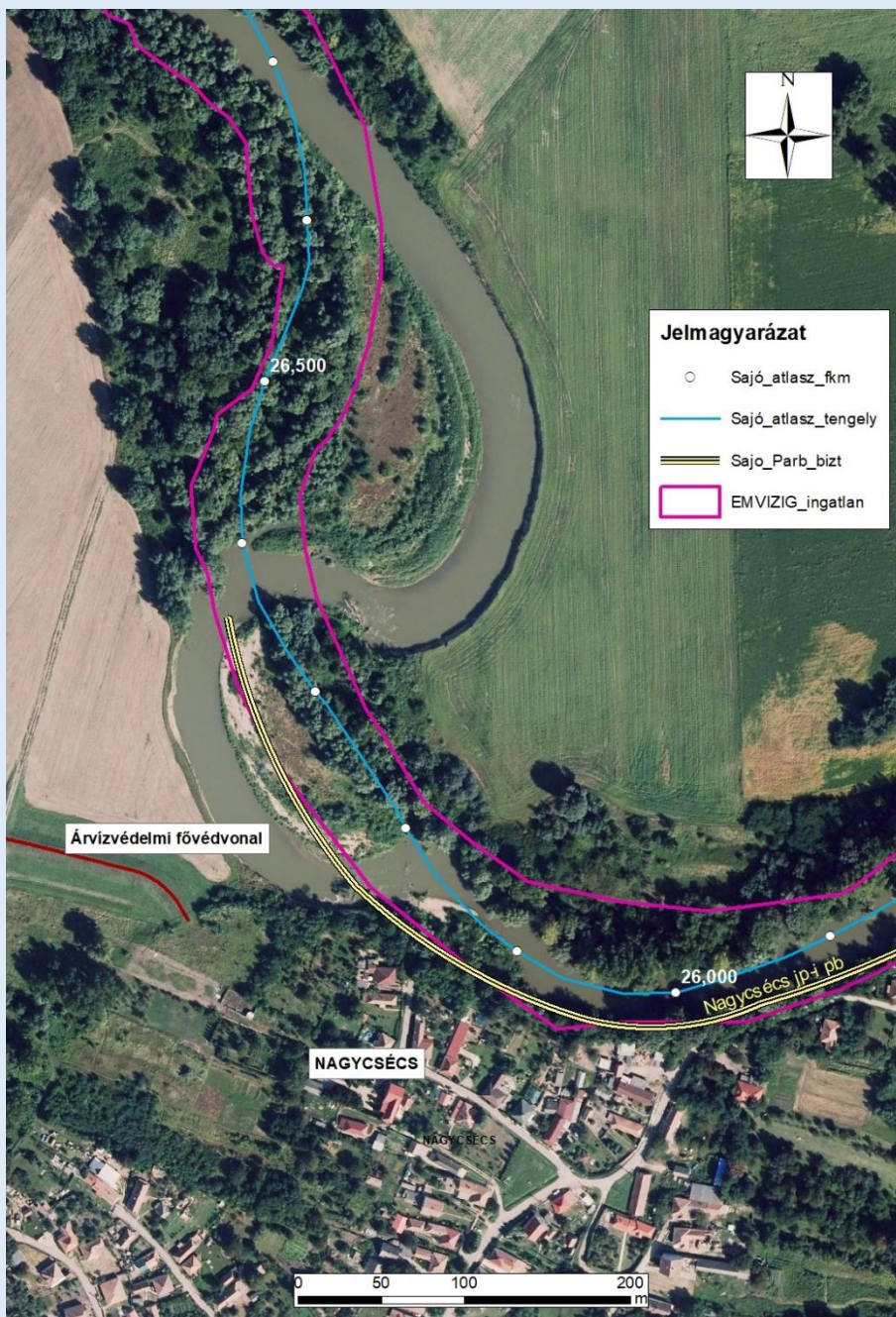
Sajó folyó medervándorlása Nagycsécs település feletti szakaszon

Az ÉMVIZIG 2015-ben vízjogi engedélyes tervet készített a folyóvándorlás problémájának rendezése érdekében, azonban pénzügyi forrás hiányában megvalósításra nem került sor.

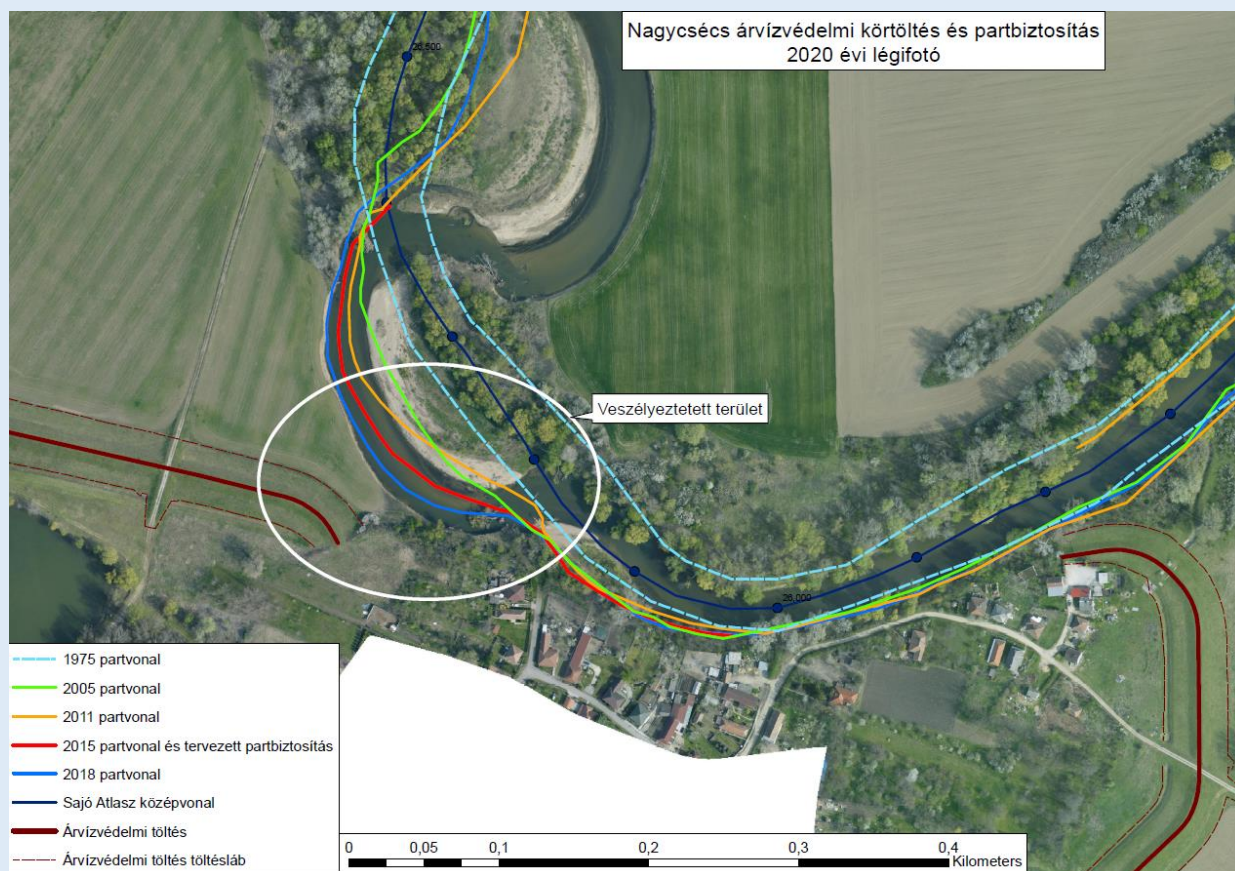
A 2015. évi engedélyes tervek elkészítése óta eltelt időszakban a folyó medervándorlásának üteme felgyorsult, a meder helyzete jelentősen megváltozott, ezért a tervdokumentációban foglalt idejét múltak, az abban foglalt műszaki megoldás nem alkalmazható

Jelenleg az árvízvédelmi töltés, illetve az előtér/védősáv és a folyó között még 24 m a távolság, azonban a folyó már a belterületi ingatlanokat is veszélyezteti a töltés alatti folyószakaszon, amely magasparti belterületi védvonal. Figyelembe véve a mederváltozások intenzitását, sürgős mederrendezési és partbiztosítási munkák elvégzésére van szükség a folyamat megállítása, a töltés, illetve a település lakóépületeinek védelme érdekében.

A 2020. évi októberi árvíz hatására a partszakaszakadás, medervándorlás felgyorsulása, Nagycsécs település belterületét közvetlenül veszélyezteti, továbbá a mederváltozás hatására, a Dél-borsodi ártéri öblözet árvízi biztonsága is veszélybe kerülhet. Figyelembe véve a mederváltozások intenzitását, sürgős folyószabályozási, mederrendezési és partbiztosítási munkák elvégzésére van szükség a folyamat megállítása, az árvízvédelmi töltés, illetve a település belterületi lakóépületeinek védelme érdekében.

Sajó folyó Nagycsécs település térségében

Sajó folyó Nagycsécсs település térségében

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság az Országos Vízügyi Főigazgatóság egyetértésével 2020. november 11-én az érintett Nagycsécсsi gátörjárásra pontszerű harmadfokú árvízvédelmi készütséget rendelt el és megkezdődtek a helyreállítás előkészítő munkái. A 2015. évi vízjogi engedélyezési szintű tervdokumentáció elkészítése óta olyan mértékű lett a medervándorlás, ami új engedélyezési tervdokumentáció elkészítését igényelte. A medervándorlás miatt szükségessé vált a műszaki megoldás módosítása, a meglévő part védelme helyett kanyarulat átvágás, terelőművek létesítése. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság és az ÉMVIZIG közreműködésével kormányelőterjesztés készült az előkészítésre és megvalósításra, az előterjesztésben foglaltakkal a Kormány egyetértett és Kormányhatározat született a mederrendezés megvalósításának előkészítésére vonatkozóan.

Sajó folyó parterrózió

Sajó folyó parterózió drón felvétel (Szász Róbert)

Az előkészítésre vonatkozó vállalkozási szerződés szerint, a tervező VIZITERV ENVIRON Kft. feladata engedélyes terv szinten az alábbi műszaki tartalom kidolgozása volt:

- Geodéziai munkák elkészítése
- Talajmechanikai szakvélemény készítése
- Medervizsgálat (kisminta kísérelt)
- Vízháztartási létesítési engedélyezési dokumentáció elkészítése
- Területrendezéssel összefüggő dokumentáció elkészítése
- Tervezői költségbecslés készítése
- Környezetvédelmi hatósági eljáráshoz szükséges dokumentáció elkészítése, eljárások lefolytatása

Felhasznált irodalom:

- ÉMVIZIG őszi felülvizsgálatok értékelő jelentései és nyilvántartásai
- VITUKI Sajó folyó vízrajzi atlasza
- Bertalan László: „A horizontális mederdinamikában bekövetkezett változások geomorfológiai, hidrológiai és ökológiai összefüggései a Sajó hazai szakaszán” című egyetemi doktori értekezés

*Szerző: Kiss Péter
osztályvezető
Árvízvédelmi és folyógazdálkodási Osztály*

A Tokaji Szakaszmérnökség

A Szakaszmérnökség működési területe 1068 km². Ez a terület lefedi a Zempléni-hegység délnyugati részét a Szerencs, Gilip és Harangod patakok teljes vízgyűjtőjét; a Taktaközt; továbbá a Sajó és a Hernád folyók balparti területeinek egy részét, emellett magába foglalja még a Bodrog balparti vízgyűjtőjét Tokaj területén. Közigazgatásilag - Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye négy községének (Tiszaeszlár, Tiszalök, Tiszadada és Tiszadob) külterületeinek a Tisza

A szakaszmérnökség dolgozói

folyó jobb partjára eső részét kivéve - működési területe Borsod-Abaúj-Zemplén Megye területére esik. Ez összesen 45 települést jelent, amelyből (Tokaj és Szerencs) városi ranggal rendelkezik. Az Északkelet-Magyarországon elhelyezkedő Taktaköz területének 90 %-a Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez tartozik, a maradék 10 % pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megye része. Hat település kül- és belterülete teljes egészében a 2.07 sz. Taktaközi ártéri öblözetben fekszik. Ezek, az árvizek által igen veszélyeztetett kistelepülések a következők: Csobaj, Prügy, Taktabáj, Taktakenéz, Tiszaladány és Tiszatardos. Ezen kívül Tokaj kül- és belterületének egy részét szintén árvízvédelmi töltés védi az elöntés ellen. 2015-ben a KEHOP program keretében a Taktaközi védvonalak lokálisan gyenge szakaszai megerősítésre kerültek. További települések egyes külterületei szintén az árvízi öblözet részét képezik. Ezek: Bekecs, Kesznyéten, Mezőzombor, Szerencs, Tarcál, Tiszalúc, Tiszaújváros és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tiszadob.

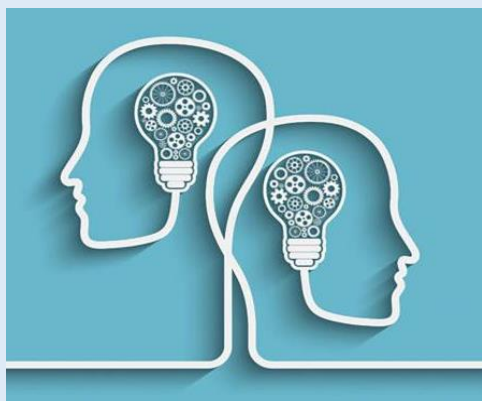
A szakaszmérnökség tevékenysége során ellátja a saját kezelésű állami főműveken a fenntartási, üzemeltetési feladatokat. Szervezi és irányítja a területén a vízkárelhárítási, vízminőségvédelmi tevékenységet és gondoskodik a vízgazdálkodási koordinációról. Biztosítja az éves feladattervben meghatározott fenntartási, üzemelési munkák megfelelő színvonalú, gazdaságos végrehajtását.

A Szakaszmérnökség közalkalmazotti állománya 38 fő. Ebből szellemi: 12 fő, fizikai dolgozó 26 fő. Az őr munkák területi irányítását 5 területi felügyelő végzi. A Szakaszmérnökségen egy fő laboráns látja el a vízrajzi-, a munka -és balesetvédelmi-, valamint a minőség-, a környezet irányítási feladatokat, továbbá a tokaji kislaborban laboráns feladatokat végez. Az energiazdálkodás irányítási feladatokat a 08.04 számú belvízvédelmi szakasz területi felügyelője látja el.

A Szakaszmérnökség valamennyi dolgozója az évenként aktualizált és jóváhagyott munkaköri leírásban foglaltak szerint köteles ellátni a mindennapi feladatait. A 2018-ban bevezetett teljesítmény értékelő rendszernek köszönhetően a dolgozók éves munkavégzésükről írásos visszajelzést is kapnak.

*Szerző: Liszkai Dávid Levente
szakaszmérnök
Tokaji Szakaszmérnökség*

Növekvő tudás, növekvő érték

A képzések tekintetében az évnek az első hónapjai a tervezési lázban telnek. Mondhatjuk, hogy a jól megszokott módon, hiszen a 2018. évi kötelező továbbképzési rendszer bevezetésétől számolva ötödik alkalommal került sor a közalkalmazotti állomány képzési terveinek összeállítására. Mégsem állhattunk neki rutinból, hiszen eddig minden év tartogatott valami újat és meglepőt számunkra, melyekre a rövid mérlegelési időn belül a lehető legjobb megoldást kellett megtalálni. Szerettük ezt az időszakot, hiszen a választható képzések palettája az elmúlt évek alatt színesedett, a szakmai anyagokon túl egyre több az egyéni kompetenciák fejlődését célzó, az egyéni értékeket erősítő online képzések jelentek meg. Ilyenek például a számítógépes felhasználást segítő informatikai képzések, valamint a külföldi partnerkapcsolatok építéséhez és ápolásához szükséges nyelvi képzések.

Az online tanulás előnyei

Egyre növekvő népszerűségét annak köszönheti, hogy munka mellett egyénileg beosztható a tanulásra fordított idő, és ha nem értünk valamit, vagy lemaradtunk valamiről, akkor az anyagot gond nélkül újra és újra visszanezethetjük. További előnye, hogy az olvasott anyag mellett gyakran oktatóvideók, próbatesztek, hanganyagok és érdekes animációk biztosítják a tanulók számára a megfelelő ismeretszerzést és visszacsatolást.

A képzési típusok arányainak eltolódása

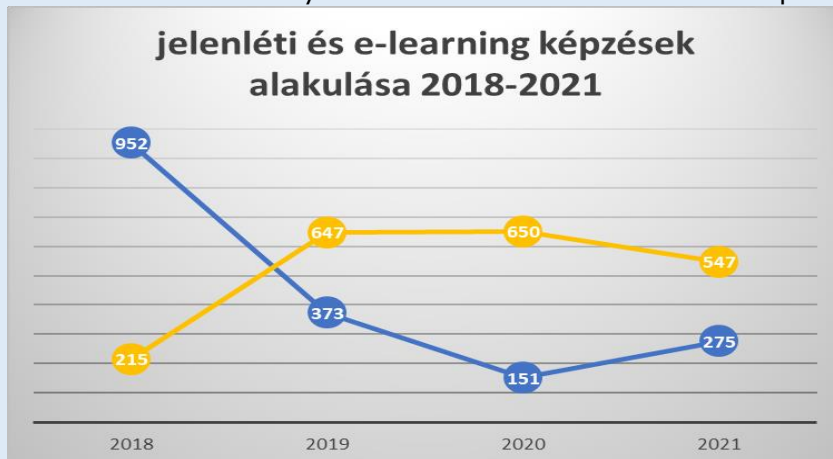
Nem mehetünk el szó nélkül amellett a tény mellett, hogy az e-learning túlnyomó részt a szellemi munkakörben hasznosítható tudás átadásának a fóruma, így a fizikai állomány számára kerültek kidolgozásra a jelenléti igénylő, belső képzések. 2021. év végén, az első 4 éves továbbképzési ciklus lezárását követően lehetőség nyílt az összegzésre és áttekintésre. Izgalmas megvizsgálni, hogy milyen hatások vezettek a „klasszikus” jelenléti képzésektől az online térben megvalósuló képzések dominanciája felé.

2018. évben a Nemzeti vízstratégia szerepe a területi vízgazdálkodásban, valamint az ÉMVIZIG 65 éve című továbbképzési program létszáma pontosan ugyanannyi, 218 – 218 főt, a Nemzeti vízstratégia című 98 főt, a Víz és biztonság Magyarországon című program 84 főt érintett. Ebben az évben megjelent az Informatikai biztonság című kötelezően elrendelt e-learning képzés, de a 191 főt érintő program így sem vehette fel a versenyt a személyes jelenléti képzésekkel.

2019. évben megjelentek az informatikai rendszerek használatát segítő online képzések, köztük az Excel, Word, PowerPoint, prezentációs technikák, melyek mellett közel 100-100 főt érintett

továbbá a Hungarikumok és nemzeti érdekvédelem című, az Integritás-alapismeretek című képzési programok. Ebben az évben jelentek meg a belső, szakmai képzéseink (pl. Gát és csatornaőr I., Stabil és mobil szivattyúk kezelésével és működésével kapcsolatos szakmai képzéseink).

2020. évben a világjárvány berobbanását követően nagyon rövid időszak állt rendelkezésre a belső képzések végrehajtására és hiába jelentek meg a vezetői továbbképzési programok között a jelenléti tréningek (Érzelmi intelligencia, Problémamegoldás és hatékonyság, stb) az IT biztonsági továbbképzés 150 fővel, továbbá a Word alapozó képzés 120 fővel uralta a választott képzések listáját.

2021. évben rugalmasabbá vált a képzéstervezés, a jelenléti képzéseknek kedvezett a járvány csendesedése, továbbá elfogadásra került legújabb belső képzésünk, a benzinmotoros fű- és cserjeirtó gépek használata és karbantartása című program, amely a bevezetésének időszakában 115 fő továbbképzésének adott biztos alapot. A kiválasztott e-learning képzések száma csökkent ugyan, de a kötelezően elrendelt IT biztonság felhasználók részére elnevezésű továbbképzési program 162 főt érintett, mely a megszokott magas szinten tartotta az online térben történő tudás megszerzésének arányát.

A **2022. év** képzési időszaka az információbiztonsági ismeretek szinten tartása érdekében kidolgozott e-learning képzésekkel kezdődik, melyhez minden kollégának eredményes tanulást kívánunk!

*Szerző: Kapiné Tilk Viktória
oktatási, képzési referens
Igazgatási és Jogi Osztály*

Humánpolitikai hírek

A 2022. év is mozgalmasan kezdődött a Humánpolitikai Csoport számára. Kellemes kötelezettségünknek eleget téve elkészültek a bérrendezés iratai, így január hónaptól valamennyi közalkalmazott és közfoglalkoztatott magasabb bérért végzi áldozatos munkáját a vízügyi ágazatban.

Az Igazgatóságunk engedélyezett létszáma nem változott a 2022. évre. Az első negyedévben tíz belépő közalkalmazott kinevezését készítettük el, az alábbi táblázat a vízügyi állományhoz idén csatlakozókat tartalmazza. Köszönjük, hogy az Igazgatóságunkat választották, és bízunk abban, hogy kölcsönös megelégedésre szolgáló jó együttműködésre számíthatnak a dolgozók és munkáltató egyaránt, ennek köszönhetően pedig hosszú távon számíthatunk a munkájukra.

név	jogviszony kezdet	szervezeti egység	munkakör
VISZLAI ZSOLT IMRÉNÉ	2022.01.01	Közgazdasági Osztály	Pénzügyi ügyintéző
BALLA PÉTER JÁNOS	2022.01.10	Műszaki Biztonsági Szolgálat	Szerelőipari szakmunkás 1
CSATÓ ISTVÁN JÁNOS	2022.02.01	Egri Szakaszmerőnktség	Gátőr 2
SPIRNYÁK JÁNOS	2022.02.01	Miskolci Szakaszmerőnktség	Gépkezelő 1
RÉVÉSZ TÜNDE MÁRIA	2022.02.01	Műszaki Biztonsági Szolgálat	Adminisztrátor
ÁFRÁNÉ BÁRSONY ILDIKÓ	2022.02.01	Tiszaölki Vízlépcső	Pénzügyi ügyintéző
BODNÁR MÁRTON	2022.02.01	Miskolci Szakaszmerőnktség	Területi felügyelő 2
RESZLER JÓZSEF PÉTER	2022.02.01	Tokaji Szakaszmerőnktség	Gépészeti referens
KOVÁCS TAMÁS	2022.02.07	Gyöngyösi Szakaszmerőnktség	Területi felügyelő 2
SZTREBORNÝ ISTVÁN	2022.02.22	Tiszaölki Vízlépcső	Vízépítőipari szakmunkás 1

Március végéig idén tizenkét közalkalmazotti jogviszony megszüntetéséről van tudomása az Igazgatóságnak. Öt főnek közös megegyezéssel, két dolgozónak azonnali hatállyal a próbaidő alatt szűnt meg a jogviszonya, egy dolgozónkat pedig sajnálatos módon a világjárvány miatt veszítettünk el. A kilépők számát növelik a nyugdíjba vonuló kollégák is:

- Csáki János (Gazd.ig.h. szervezeti egység – gépkocsivezető) összességében majdnem három évtizedes vízügyes múlt után februárban mehetett nyugdíjba.
- Kovács Kálmán (Egri Szakaszmerőnktség - gátőr) közel négy évtizedes vízügy szolgálat után köszönt el a hivatásától.
- Szakács István (Tiszaölki Vízlépcső – vízépítőipari szakmunkás) közel negyed évszázados vízügyes szakmai munkavégzés után érte el a nyugdíjas életkort.
- Tóth Gábor (Egri Szakaszmerőnktség – területi műszaki referens) pedig az elmúlt hét évben segítette munkájával a szakaszmerőnktség szakmai munkáját.

Valamennyi volt dolgozónknak köszönjük az ágazat érdekében végzett munkájukat, a nyugdíjasainknak pedig boldog és egészségben gazdag, hosszú nyugdíjas éveket kívánunk.

2022 márciusában 782 fő előirányzott átlagos létszámmal elindult ismét az országos közfoglalkoztatási program, illetve a Tiszaölki Vízlépcső szervezeti egységünknel pedig 17 fő átlagléttszámmal az országos közfoglalkoztatási mintaprogram, melyek különös leterheltséget jelentenek a felvételi folyamatban közreműködő valamennyi közfoglalkoztatott és közalkalmazott munkatárs számára, ezúton is szeretném megköszönni a gördülékeny közös munkát. Az új program 2023. február 28-ig tart majd.

Szerző: Kovács Gabriella Márta
csoportirányító 2
Igazgatási és Jogi Osztály
Humánpolitikai Csoport

Kitüntetések

Mindig nagy büszkeséggel tölt el egy munkahelyi közösséget, ha tagjait az a megtiszteltetés éri, hogy áldozatos munkavégzésüket elismeréssel tüntetik ki. A kitüntetések természetéből fakadó sajátosság, hogy nem minden kiemelkedően dolgozó

munkaerő részesülhet egyszerre belőle, viszont annál örömtelibb, ha valakit ez a megtiszteltetés ér. Ezért évről-évre örömet okoz Igazgatóságunknak, hogy dolgozói soraiból néhányan a Víz Világnapja alkalmából részesülnek a neves szakmai elismerésekből.

Idén március 21-én – a korábbi évekhez hasonlóan – a Belügyminisztériumban került sor a Víz Világnapja alkalmából megtartott ünnepségre, melynek keretein belül dr. Felkai László, a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkára és Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója ágazati szakmai elismeréseket adott át a vízgazdálkodás területén dolgozó munkatársaknak.

Hatalmas megtiszteltetés érte **Bányász Andrást**, a Sárospataki Szakasztechnikus gátörét, hiszen Magyarország belügyminisztere, dr. Pintér Sándor a vízügyi igazgatás területén huzamosabb időn keresztül végzett példamutató munkája elismerésül az „Év Vízügyi Dolgozója” díjat adományozta részére és jutalomban részesítette.

Komjáti Sándor István a Gyöngyösi Szakasztechnikus területi felügyelője a vízügyi ágazat érdekében több mint egy évtizeden át hivatásszerűen végzett kiemelkedő szakmai munkássága elismeréseként Miniszteri

Elismerő Oklevelet és egyben jutalmat vehetett át.

Nevelős János, a Miskolci Szakasztechnikus gátőre pedig magas színvonalú munkája, kiemelkedő szakmai tevékenysége és példamutató munkahelyi magatartása elismerésül főigazgatói elismerő oklevél elismerésben és pénzjutalomban részesült.

Valamennyi kitüntetett elismeréséhez szívből gratulálunk, a további munkájukhoz pedig jó egészséget kívánunk.

*Szerző: Kovács Gabriella
kiemelt funkcionális referens
Igazgatási és Jogi Osztály*

40 éve „vezető pozícióban”

A tavalyi év vége két dolog miatt is emlékezetes volt Kassai László gépkocsivezető kollégánknak. Nemcsak kerek születésnap, hanem kerek évforduló is okot adott az ünnepségre, melyre az idei év elején került sor az igazgatóságon. Laci - aki az egyike azon kollégáknak, akik miatt úgy érezzük, hogy a vízügy egy nagy család - tavaly decemberben ünnepelte 60. születésnapját, valamint azt, hogy 40 éve áll a vízügy szolgálatában. Ezen alkalmából vehette át Igazgató úrtól az emléklapot és az emléktárgyat szolgáló karóráját.

Ezúton is gratulálunk és további jó munkát kívánunk!

*Szerző: Pál Sára
igazgatási referens
Titkárság*

Megjelent a Magyarország kisvízfolyásainak árvizei című kiadvány

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság megjelentette a „Magyarország kisvízfolyásainak árvizei” című hiánypótló szakkönyvet. A kiadvány átfogóan dolgozza fel és értékeli a dombvidéki kisvízfolyások kataszterét, tulajdonságait, illetve összefoglalja az elmúlt évszázad dombvidéki területeken, településeken levonult jelentősebb árvizeit.

A kisvízfolyások árvizei speciális megközelítést igényelnek az előrejelzések és a védekezések tekintetében. A kiadvány ebben a felkészülésben kíván segítséget nyújtani a vízügyes szakemberek, illetve a védekezésben résztvevő szervezetek és településvezetők számára, mindezt több évtizedes tapasztalatokra alapozva, olyan esetekben, amikor a helyi önkormányzatok felelősek az árvízvédekezésért. A legfontosabb azonban a megelőzés. Ezt Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője is hangsúlyozta a könyv bemutatóján, amelyet 2022. január 25-én a Budapest Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem épületében prof. Dr. Józsa János egyetemi tanár (BME) és Dr. Baranya Sándor tanszékvezető, docens (BME), illetve a megjelentek társaságában rendeztek meg.

A téma fontosságát és aktualitását felismerve készült a kiadvány igényes kivitelben, amelyben elemzésekkel, statisztikákkal, térképekkel és grafikonokkal is szemléltetik az ismereteket, 348 oldalon keresztül. A könyv vezető szerzője dr. Koris Kálmán, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar, Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszékének címzetes docense.

A könyv digitális formában elérhető térítésmentesen:

https://vpf.vizugy.hu/reg/ovf/doc/koris_balatonyi.pdf

A könyv megírásában az alábbi vízügyes kollégák vettek részt:

• Bálint Márton (VIZITERV Environ)	• Simonics László (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság)
• Filutás István (VIZITERV Environ)	• Somogyi Péter (Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság)
• Horváth Gábor (Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság)	• Takács Zita (Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság)
• Kerék Gábor (Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság)	• Varga György (Országos Vízügyi Főigazgatóság)
• Dr. Koris Kálmán, ifj. PhD (BME)	
• Kovács Péter (Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság)	

Szakszerkesztő: Dr. Balatonyi László PhD (Országos Vízügyi Főigazgatóság)

A nyomtatott könyv balatonyi.laszlo@ovf.hu címen igényelhető.

Forrás: Országos Vízügyi Főigazgatóság

Megjelent a Vízgazdálkodási nagyműtárgyak, mint a nemzetgazdaság fejlesztésének eszközei címmel Kozák Miklós életműkötete

Megjelent a *Vízgazdálkodási nagyműtárgyak mint a nemzetgazdaság fejlesztésének eszközei* című könyv, Kozák Miklós 96. születésnapjának tiszteletére. A Vízügyi Tudományos Tanács és az Országos Vízügyi Főigazgatóság által indított „Jövőépítés a vízgazdálkodásban” című könyvsorozat, amely a hazai vízgazdálkodás kiemelkedő tudósainak életműveit mutatja be. Az életmű sorozat negyedik könyve Kozák Miklós kiemelkedő mérnök munkásságával, válogatott tanulmányaival, azok eredményeivel és egy regénybe illő emberi sorssal ismerteti meg az olvasót.

Kozák Miklós a BME Vízgazdálkodási és Vízépítési Intézetének igazgatója volt, hazai és nemzetközi munkásságát számos szakmai kitüntetéssel ismerték el.

A nyolc fejezetből álló kötet Kozák Miklós hatvankilenc év alkotó, szakmai, megalkuvást nem ismerő munkájának válogatását fogja össze.

Kozák professzor úr így foglalja össze a könyv célját: „Ennek az életútkiadványnak célja mindazon tevékenységemnek a bemutatása, melyek a társadalom és a szakma szempontjából fontosak, és egységes képet adnak rólam.” Mindezt ezzel a figyelemfelhívó megjegyzéssel teszi: „Soraimat nem a magam méltatása érdekében írom, hanem azért, mert korunk fiataljai, szerencséjükre, el sem tudják képzelni azt a kort, amelyben én éltem. Csak érzékeltetni szeretném, hogy miként jutottam el nyomorúságos gyermekkoromból az egyetemi katedráig. Céljaimat csak olyan kitartással és keserves küzdelemmel tudtam elérni, ami a múltat nem ismerők számára hihetetlennek tűnhet. Csak a valóságot próbálom leírni.”

Kozák Miklós (1924-2020) professzor már nem érthette meg életművét bemutató könyv megjelenését, annak szerkesztési munkálataiban azonban még maradéktalanul részt vállalt

*Forrás: Országos Vízügyi Főigazgatóság
Bereczki-Szöllősi Szilvia*

Emlékezünk

Sajnálattal tudatjuk, hogy 2022. február 04-én elhunyt

GÁL GÉZA

(szül.: 1967. augusztus 5-án)

aki 2011. november 15. napjától az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Egri Szakaszmérnökségénél csatornaórként dolgozott.

Sajnálattal tudatjuk, hogy 2022. január 10-én elhunyt

SZANYI KÁROLY

(szül.: 1955. október 13-án)

aki 1984. december 3. – 2019. december 05. között az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Miskolci Szakaszmérnökségénél gátórként dolgozott.

Víz Világnapra emlékeztünk a 25. alkalommal megrendezett úszóversennyel

Március 11-12.-én került megrendezésre a MHT Borsodi Területi Szervezete által 1997 óta szervezett úszóverseny, együttműködve a B.-A.-Z. Megyei Úszó Szövetséggel és a Miskolci Sportiskola Nonprofit Közhasznú Kft.-vel.

A COVID járvány miatt 2020-ban elmaradt úszóverseny miatt, ez alkalommal vált lehetővé, hogy ünnepélyes keretek közt emlékezhettünk meg a 25. évét megélt Víz Világnapja Nemzetközi Úszóversenyről és személyesen mondhattunk köszönetet támogatóinknak, segítőinknek, közreműködőinknek, akik segítették a kettős célt szolgáló rendezvényt, negyed-századon keresztül történő megtartását.

A nemzetközi versenyen 17 klubból 321 versenyző vett részt. Szlovákiát Kassai, Romániát Kolozsvári és nagybányai versenyzők képviselték. A verseny ünnepélyes megnyitóján a versenyzőket, sportvezetőket, versenybírókat és közreműködőket Badány Lajos Miskolc Megyei Jogú Város Alpolgármestere köszöntötte.

A megnyitót követően, az eddigi versenyeket támogató intézmények vezetőit, képviselőit, a versenyek rendezésében közreműködőket, segítőket, az uszoda különtermében Tassonyi Annamária az MHT Borsodi Területi Szervezet elnöke üdvözölte. Ezt követően pedig Dr. Fázold Ádám ötletgazda-szervező mondott köszönetet a megélt 25 év segítségével, majd emlékplaketteket adott át.

"Tisztelt Vendégeink!

A COVID óvintézkedései miatt, most jutottunk el oda, hogy személyesen mondhattunk köszönetet mindazoknak, akik támogatásukkal, közreműködésükkel segítették azt a - maga nemében nemzetközileg is egyedül álló - rendezvényt, melyben a Víz Világnap céljait, a víz szerepének és jelentőségének széleskörű megismerését, az úszósporton keresztül, nemzetközi szinten népszerűsíthettük. Ezzel kettős célt szolgáltunk: a víz és az úszósport szerepének az életben való fontosságát, az egészség és az élet kapcsolatának jelentőségét.

A megélt negyed-század a támogatók nélkül nemzetközi szinten nem valósulhatott volna meg.

A 25. évét a járvány miatt, tavaly (2021-ben) a VÍZ ÉS A SPORT jubileumi kiadvánnyal és az idén az ünnepélyes megnyitóval, jubileumi érmeikkel és itt, szerény - a köszönetünket is jelképező - emlékplakettel kívánjuk emlékeztetést tenni.

Ezek átadása előtt, egy, a jövőt tekintve, saját meglátásommal fejezem be köszönő köszöntésemet:

Ma már nem csak a népszerűsítés, a víz szerepének a tudatosítása a cél, hanem a minden területre kiterjedő, tudományos szintű vízgazdálkodás, mely az éltető víz szerepét élettani, gazdálkodási (ipari, mezőgazdasági, stb, egészen az úrkutatásig, az éghajlatváltozásig) szempontokból egyaránt szükségessé, halaszthatatlanná teszi. Ezen gondolathoz csatlakozva terjesztettük ki - mint integrált figyelem felkeltőt - a VÍZ ÉS A SPORT című kiadványt - több sportágra kiterjedően. Ez évi versenyünket ilyen szempontok alapján irányítjuk a HULLADÉKRA, mely szintén veszélyes tényező a vizeinkre.

Mindezen, szerény, törekvéseink, elenyészőek a víz világproblémájában, de ha csak egy porszemnyit mi is elősegítjük – akár csak a figyelem felkeltéssel – összességében tesszük kötelességünket.

Ha ez az elkezdett irány több, akár valamennyi sportágra kiterjedően összekapcsolódik a víz világproblémájának tudatosításával és népszerűsítésével, akkor a Miskolc város szempontjából 1997-ben elkezdődött tevékenység, a korszerűsített irányvonallal, szintén Miskolc városából induló, kezdeményező tevékenység, illetve az marad, ha lesz aki folytassa a jövőben.”

*Szerző: Fázold Ádám
tiszteletbeli elnök*

Az MHT BTSZ 2022. évi Víz Világnapi ünnepi köszöntője

2022 FELSZÍN ALATTI VIZEK

**Tisztelt MHT Tag!
Tisztelt Kolléga!
Kedves Olvasó!**

Köszöntöm a Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi Szervezete nevében!

Az ENSZ 1993-ban született döntése óta, minden év március 22-én ünnepeljük a Víz Világnapját. A világméretű összefogás és megemlékezés célja az, hogy ezen a napon a víz kerüljön a gondolkodás középpontjába. A Víz Világnapja minden évben más és más szempontból igyekszik felhívni a figyelmet a víz jelentőségére. Az idei év kiemelt témája a felszín alatti vizek. Az ehhez kapcsolódó Víz Világnapi mottó pedig: *„Felszín alatti vizek – láthatóvá tenni a láthatatlant.”*

Ahogy a korábbi évek mottóiban foglalt üzenetekkel, így az idei év szlogenjében megfogalmazott felhívással is könnyen azonosulni tud a magyar vízügyes ágazatban dolgozó, legyen az mérnök, tanár, kutató vagy éppen diák. Ugyanakkor nekünk, „vizes” szakembereknek egyéb komoly és felelősségteljes feladatunk is van: a mindenkori Víz Világnapi mottóhoz igazodó ismereteket és aktualitásokat nemcsak a szakma, de a mindennapi emberek felé is közvetítenünk kell. Utóbbit pedig a legközérhetőbb módon kell megtennünk.

Hazánkban az utóbbi évtized egyik legnagyobb kihívást jelentő szakmai területe a felszín alatti vizekkel való gazdálkodás helyzete. A témában közelmúltban született szakértői tanulmány [1] megállapításai a fenntartható vízgazdálkodást és a vízvédelmet egyaránt érintő, komoly problémákra hívják fel a figyelmet és fontos lépésekre ösztönzik a szakmát. Ilyen alapvető probléma, hogy Magyarország jelentős területein a felszín alatti víztesteket tekintve túlhasználat mutatkozik, ami negatív hatással van az ivóvízbázisok készleteire is. A túlhasználathoz igen nagymértékben járulnak hozzá az engedély nélkül fúrt kutak, melyekkel a becslések szerint a felszín alatti vizekből származó vízkivételek mintegy 20 %-a kerül kitermelésre. Ugyanakkor az engedély nélkül létesített, de a felhagyott kutak is komoly veszélyt jelentenek a felszín alatti vízhasználatok fenntarthatóságára. Felszín alatti vizeink megóvása érdekében közös összefogásra van szükség, hiszen a probléma megoldása valójában túlmutat a vizes szakmán: valamennyiünket érint.

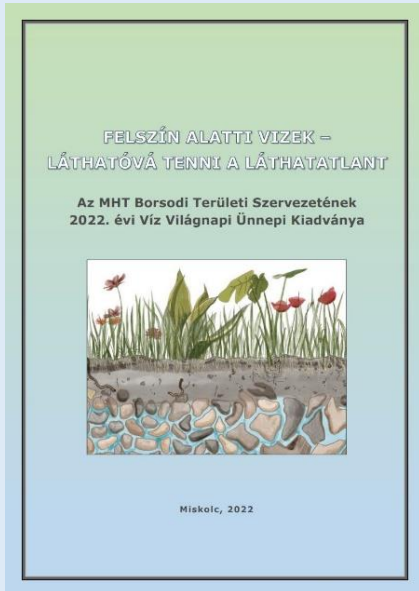
Az idei évben a Víz Világnapjára – többek között - rendhagyó ünnepi szakmai kiadvánnyal készültünk, melynek célja, hogy kitekintést adjunk Északkelet-Magyarország, illetve kiemelten a Bükk-hegység vizes természeti kincseire, valamint a felszín alatti vízgazdálkodás térségben jellemző aktuális szakmai feladataira és elért eredményeire egyaránt.

A kiadvány első tanulmánya a *„Bükki forrásból, bükki csapvizet”* címet viseli. A víziközmű üzemeltető MIVÍZ Kft. tolmácsolásában megismerhetjük belőle a miskolci víztermelő karsztforrásokat és azokra települt vízműveket, Miskolc város ivóvízellátásnak történetét, valamint a Miskolctapolcai vízműben üzemeltetett ultraszűrési membrántechnológia eddigi tapasztalatait is.

A következő tanulmány az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt. 4 megyét érintő, igen jelentős méretű szolgáltatási területének felszín alatti vízgazdálkodással összefüggő feladatait és tapasztalatait összegzi. Előbbieket az ivóvíztisztításra, vízszolgáltatásra és vízbázisvédelmi teendőkre is figyelemmel. Címe: *„Felszín alatti vizeink, vízgazdálkodás”*.

[1] Liebe P., Kumánovics Gy., Rózsa A., Szongoth G., Tahy Á., Szöllősi-Nagy A., Csiszár E., Pump J., Lénárt L. (2021): A kutakkal kapcsolatos problémák a felszín alatti vízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás és a vízvédlem területén (körkép és körkép), Vízügyi Közlemények, CIII. évfolyam, 2021. évi 2. füzet

A harmadik tanulmány az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság működési területén lévő távlati ivóvízbázisokkal, illetve az azokkal kapcsolatos szakmai feladatokkal foglalkozik. A távlati vízbázisok képezik az ország stratégiai ivóvíztartalékait, olyan felszín alatti láthatatlan kincsek, amelyek megőrzése és fenntartása a következő években is összetett feladatokat jelent majd a vízügyes ágazat számára.

A kiadványunkat záró tanulmány „A 30 éves bükki karsztvízszint észlelő rendszer (BKÉR) leghosszabb adatsorai által dokumentált változások, a változások okai 1992-2021 között” címmel íródott. A tanulmány a 30 éves jubileumi fennállását ünneplő bükki karsztvízszint észlelő rendszert mutatja be, és annak sokéves mérési adataiból levonható tapasztalatokat, következtetéseket ismerteti rendkívül szemléletes módon. Kiemeli a monitoring rendszer további működtetésének szükségességét.

Kiadványunk összeállítása során törekedtünk arra, hogy a felszín alatti vizekkel kapcsolatos aktuális feladatokat és kihívásokat többféle szakmai szempontból is bemutassuk.

Bízom benne, hogy a vízgazdálkodás egy-egy területének részletesebb megismerése előremutató módon tudja segíteni a Víz Világnapi kiemelt témákban való együtt-gondolkodást és megoldáskeresést mindenki számára.

Kívánok az ünnepi kiadványunk olvasásához kellemes időtöltést!

A kiadvány teljes terjedelmében elérhető a www.emvizig.hu honlapon.

Területi Szervezetünk az idei Víz Világnapja alkalmából - figyelemmel az előző évek kora tavaszi COVID tapasztalataira – ünnepi, jelenléti előadóülést nem szervez.

Kiemelt, ünnepi jelenléti nagyrendezvényt 2022 nyarán, az MHT Borsodi Területi Szervezete fennállásának 70 éves jubileumi évfordulója alkalmából tervezünk lebonyolítani.

Fenti ünnepi szakmai kiadványunkkal, valamint a már megszokott ünnepi rendezvénysorozatunk többi eseményével kívánunk megemlékezni 2022 évben a Víz Világnapjáról.

Így, természetesen az idei évben sem maradhatnak el a hagyományőrző pályázataink, úgy, mint a **XVI. Fotóposzter pályázat a Vízről**, valamint az óvodásokat, általános és középiskolásokat célzó **Rajz és makett**, illetve **Művészeti pályázatunk**.

A pályázati felhívások megtalálhatók a www.emvizig.hu oldalon.

Szeretettel várjuk a pályamunkákat kicsiktől, nagytól egyaránt!

Egészséges, éltető vizet mindenkinek!

Szerző: Tassonyi Annamária
a Magyar Hidrológiai Társaság
Borsodi Területi Szervezetének elnöke

Vizeink

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja.

Felelős kiadó: Rácz Miklós Igazgató. Felelős szerkesztő Kovács István.

Kiadja: Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság

A szerkesztőség címe: 3530 Miskolc, Vörösmarty u. 77. sz., Tel.: +36 (46) 516 -000,

E-mail: Kovacs.Istvan@emvizig.hu, Web.: <http://www.emvizig.hu/vizeink>